
**OBRAZ ČESKÉHO STATISTICKÉHO ÚŘADU
U ČESKÉ VEŘEJNOSTI 2017**

Závěrečná zpráva z výzkumu

Zpracoval: Jan Červenka

31. 1. 2018

e-mail: jan.cervenka@soc.cas.cz,

tel.: +420 210 310 584, +420 286 840 129

Praha

OBSAH:

Souhrn hlavních výsledků	3
1. Důvěra ČSÚ v porovnání s důvěrou jiným institucím	4
2. Povědomí o činnosti ČSÚ	10
3. Názory na užitečnost ČSÚ a některých činností, jež vykonává	23
4. Vyhledávání informací ČSÚ	30
5. Názory na charakter informací a služeb poskytovaných ČSÚ	35
6. Závěr	40
Přílohy	
<i>Příloha 1. Technická zpráva z výzkumu</i>	41
<i>Příloha 2. Dotazník</i>	43
<i>Příloha 3. Tabulky členění 1. stupně (samostatně v souboru.xls)</i>	
<i>Příloha 4. Tabulky členění 2. stupně (samostatně v souboru.xls)</i>	

Souhrn hlavních výsledků

- ČSÚ důvěřuje 63 % občanů a nedůvěřuje 23 %. V porovnání s jinými institucemi toto hodnocení vyznívá poměrně příznivě, když z těch, jež byly zařazeny do výzkumu, byl ČSÚ hodnocen nejlépe. Pouze starostové a obecná zastupitelstva jsou z hlediska úrovně důvěry na srovnatelné úrovni s ČSÚ, respektive mají podíly důvěřujících nepatrně vyšší, ovšem při zřetelně vyšším podílu explicitně nedůvěřujících.
- V povědomí veřejnosti je práce ČSÚ spojena především se sčítáním lidu, domů a bytů a se zjišťováním počtu obyvatel. Výrazná většina občanů si ale ČSÚ spojuje i se zpracováváním výsledků voleb, monitorováním ekonomického vývoje či zveřejňováním a poskytováním zjištěných informací. Poměrně rozšířeným omylem je představa, že ČSÚ provádí předvolební průzkumy.
- Samotný ČSÚ a jeho činnost velká většina veřejnosti považuje za užitečné.
- S informacemi ČSÚ se česká veřejnost jednoznačně nejčastěji setkává v médiích, i když v posledních třech letech jejich pozice mírně oslabil a naopak vzestup zaznamenal obecně internet i samotný web ČSÚ. 29 % respondentů informace ČSÚ alespoň někdy samo aktivně vyhledává.
- Většina dotázaných považuje informace poskytované ČSÚ za důvěryhodné, přesné a politicky nestranné. V otázce, zda zveřejňování informací ČSÚ podléhá vlivu politické nebo ekonomické situace, však existuje značná nejednotnost a nejistota.
- ČSÚ je téměř třemi čtvrtinami občanů považován za odbornou instituci.

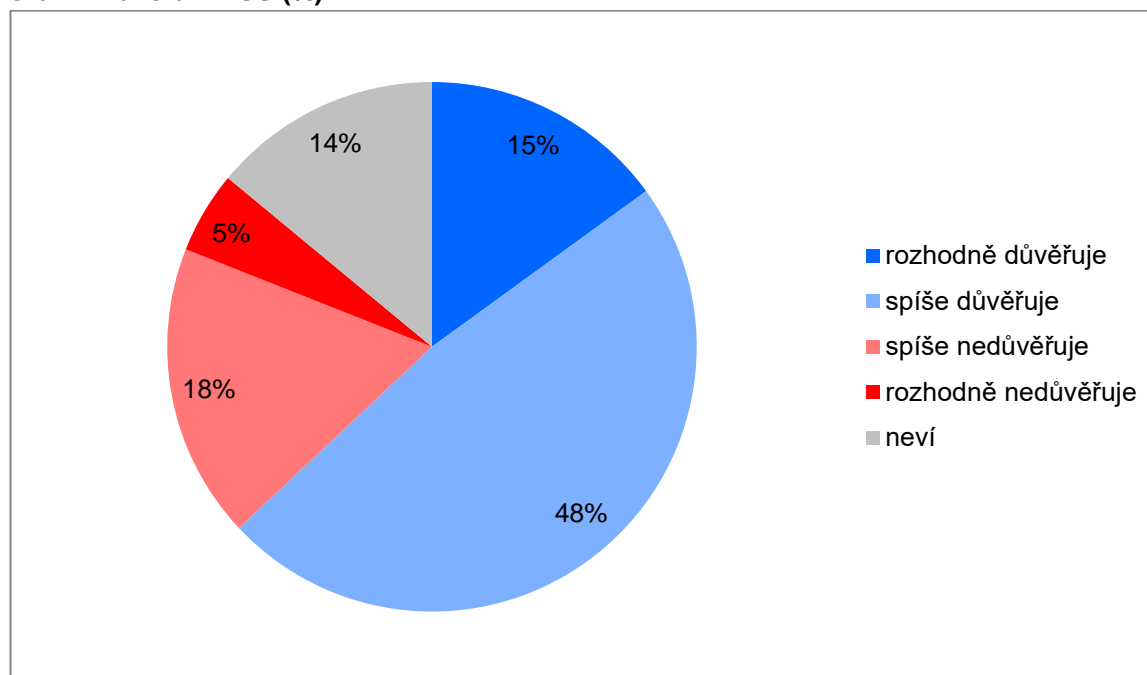
1. Důvěra ČSÚ v porovnání s důvěrou jiným institucím

Shrnutí:

Výsledky šetření ukazují, že navzdory četným ekonomickým a politickým turbulencím, jimiž Česká republika v uplynulých letech procházela a které výrazným způsobem ovlivnily a do značné míry podlomily obecnou důvěru občanů ve stát a jeho instituce, se Českému statistickému úřadu daří udržovat si poměrně vysokou, více než třípětinovou důvěru veřejnosti. V porovnání s jinými institucemi, jejichž důvěru CVVM zkoumalo srovnatelným způsobem, se ČSÚ z hlediska dosažené úrovně důvěry v poměru k nedůvěře zařadila na první místo. Důvěra k ČSÚ se významně zvyšuje se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání či s lepším se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti.

Postoje české veřejnosti, které se týkají Českého statistického úřadu (ČSÚ), byly zkoumány v rámci prosincového šetření Centra pro výzkum veřejného mínění SOÚ AV ČR, v.v.i. Kromě speciálního bloku otázek vztahujících se k ČSÚ, jež byl v dotazníku CVVM zařazen na jiném místě, se šetření věnovalo měření důvěry k vybraným ústavním a státním institucím, mezi nimiž figuroval i ČSÚ.¹

Graf 1. Důvěra k ČSÚ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 1. Důvěra k ČSÚ – časové srovnání (%)

	IV/06	IV/07	II/08	II/09	II/10	IV/11	XII/13	VI/14	XI/15	XII/16	XII/17
důvěřuje	68	60	62	65	64	62	62	61	63	60	63
nedůvěřuje	16	19	15	16	19	27	21	26	21	24	23
neví	16	21	23	19	17	11	17	13	16	16	14

Pozn.: Podíly „důvěřuje“ a „nedůvěřuje“ tvoří součty příslušných variant „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Podle výsledku šetření se ČSÚ v současnosti těší důvěře více než tři pětina (63 %) veřejnosti, přičemž 15 % občanů podle svých slov ČSÚ „rozhodně důvěřuje“ a 48 % mu „spíše důvěřuje“. Nedůvěru k ČSÚ deklarovala necelá čtvrtina (23 %) respondentů, z toho 18 % ČSÚ podle vlastních slov „spíše nedůvěřuje“ a 5 % „rozhodně nedůvěřuje“. Zbývajících 14 % dotázaných odpovědělo, že neví.

V porovnání s posledním srovnatelným šetřením z prosince 2016 se o 3 procentní body zvýšil podíl důvěry, což představuje změnu pohybující se na hranici statistické chyby. Samotný podíl těch, kdo ČSÚ „rozhodně důvěřují“ se pak oproti prosinci 2016 zvýšil o 4 procentní body (z 11 % na 15 %). Aktuální hodnocení ČSÚ z hlediska vyjadřované důvěry se přitom významně neliší od výsledků zaznamenaných v letech 2007 až 2016.

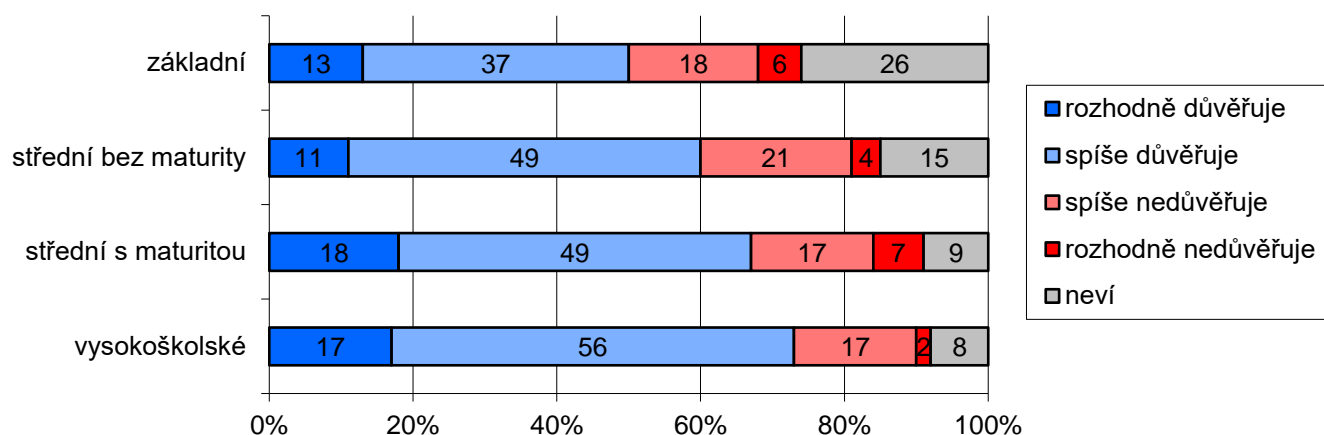
¹ Znění otázky: „Řekněte prosím, důvěřujete a) Prezidentovi republiky, c) Poslanecké sněmovně ČR, d) Senátu ČR, e) svému krajskému zastupitelstvu, f) svému obecnímu zastupitelstvu, p) starostovi Vaší obce či městské části, q) hejtmanovi Vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze), g) Veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi), h) Ústavnímu soudu, i) Nejvyššímu kontrolnímu úřadu, j) Českému statistickému úřadu, k) České národní bance, l) Úřadu pro ochranu osobních údajů?“

Možnosti odpovědí:

- rozhodně důvěřuje
- spíše důvěřuje
- spíše nedůvěřuje
- rozhodně nedůvěřuje
- neví.

V dlouhodobém srovnání můžeme vidět, že podíl důvěry k ČSÚ vykazuje značnou stabilitu, když s výjimkou prvního šetření z dubna 2006, kdy dosahoval vyšší úrovně 68 %, se zatím v každém realizovaném výzkumu pohyboval v úzkém intervalu 60 – 65 %. Naproti tomu podíl nedůvěry vykazuje v čase spolu s podílem nerozhodných odpovědí poněkud větší kolísavost, přičemž v minulém desetiletí, byl nižší než v tom stávajícím. Do roku 2010 se jeho hodnota vždy pohybovala pod hladinou 20 %, od roku 2011 je naopak trvale nad touto hranicí. Svého maxima 27 % přitom dosahovala v dubnu 2011, kdy byla důvěra k ČSÚ v šetření CVVM zjišťována v souvislosti s krátce před tím uskutečněným sčítáním lidu, domů a bytů, a znovu se k němu přiblížila v šetření uskutečněném v červnu 2014. Aktuální podíl nedůvěry je o čtyři procentní body nižší než zmíněné maximum, podíl důvěry se pak pohybuje uprostřed uvedeného intervalu.

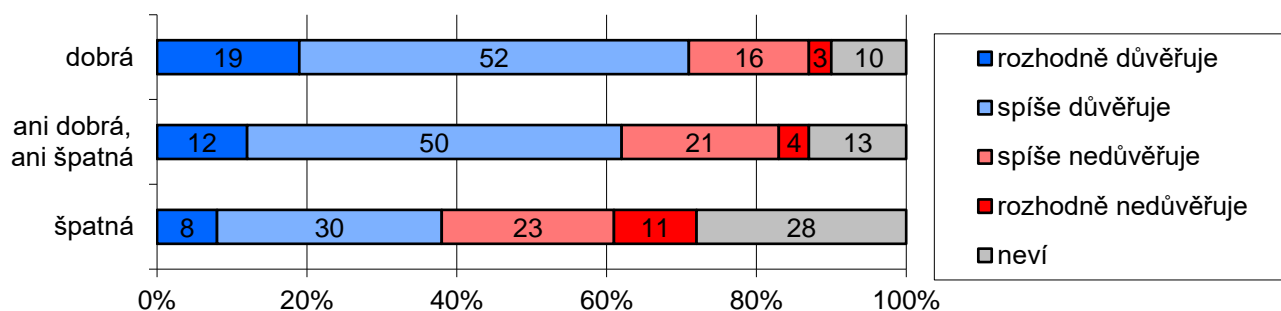
Graf 2. Důvěra ČSÚ podle úrovně nejvyššího ukončeného vzdělání (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 2, důvěra k ČSÚ narůstá se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání respondenta, a to od 50 % u dotázaných se základním vzděláním až na 73 % mezi absolventy vysokých škol. Na druhé straně s rostoucí úrovní dosaženého vzdělání klesá podíl nerozhodných.

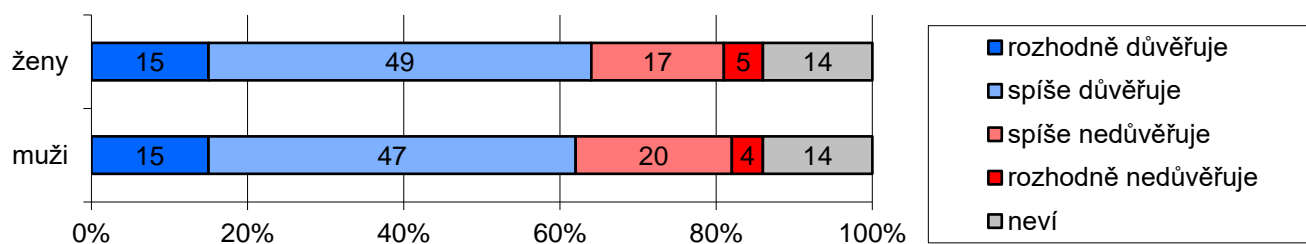
Graf 3. Důvěra ČSÚ podle subjektivního hodnocení životní úrovně vlastní domácnosti (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Důvěra k ČSÚ se diferencuje i z hlediska subjektivního hodnocení životní úrovně domácnosti respondenta, jak vyplývá z grafu 3. Se zlepšujícím se hodnocením roste podíl důvěřujících. Mezi respondenty se špatnou životní úrovní je zároveň relativně zvýšený, zhruba třetinový, podíl nedůvěřujících (34 %), zatímco mezi dotázanými s dobrou životní úrovní tito tvoří necelou pětinu (19 %).

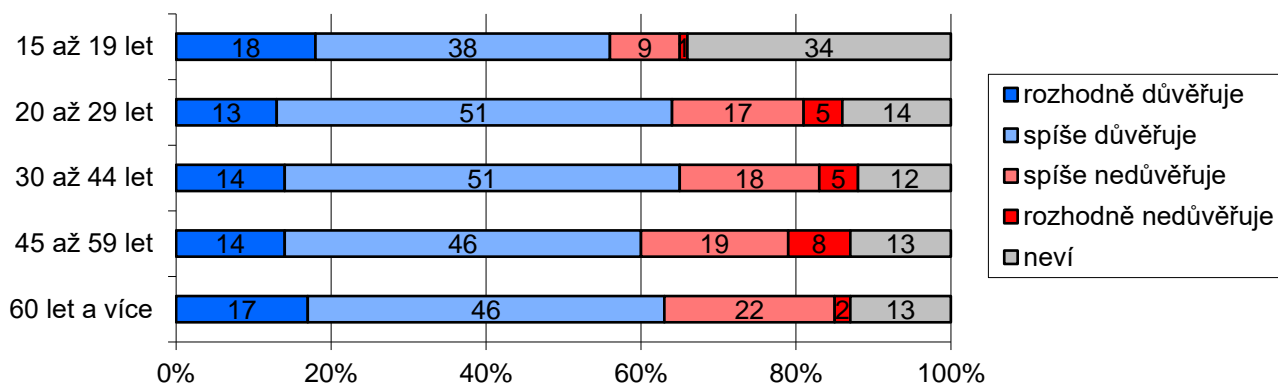
Graf 4. Důvěra ČSÚ podle pohlaví (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podobně jako v minulých šetřeních z listopadu 2015 a prosince 2016 a na rozdíl od výzkumu z prosince 2013, kdy se v šetření objevil statisticky významný rozdíl mezi muži a ženami (ženy tehdy vyjadřovaly ve vztahu k ČSÚ častěji důvěru než muži v poměru 67 % proti 56 %, zatímco mezi muži byl relativně vyšší podíl nedůvěřujících než u žen v poměru 28 % k 16 %), se z hlediska pohlaví statisticky významný rozdíl v důvěře neobjevil (viz graf 4).

Graf 5. Důvěra ČSÚ podle věku (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

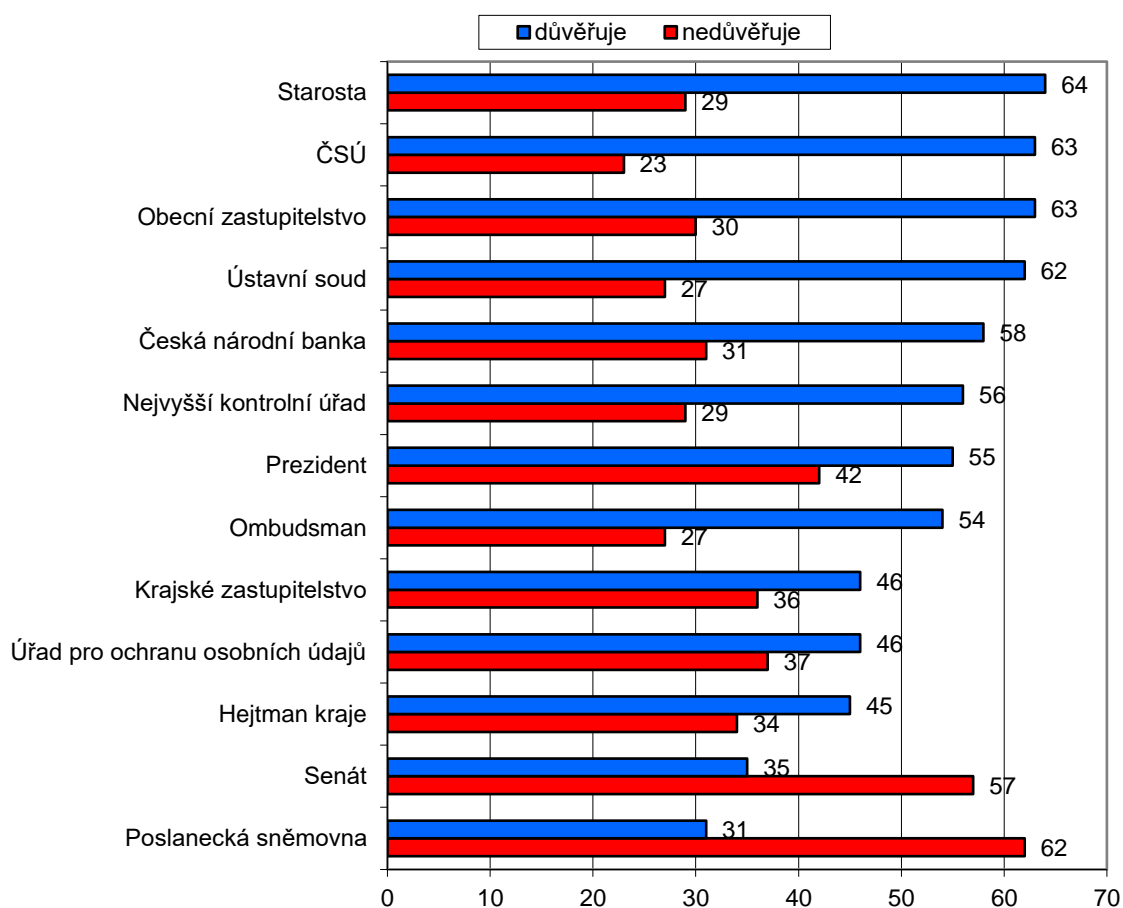
Ani z hlediska věku se žádné statisticky významné diference v důvěře či nedůvěře ve vztahu k ČSÚ neprojevují. Pouze ve skupině nejmladších respondentů ve věku do 19 let byl relativně zvýšený podíl nerozhodných odpovědí a nižší podíl těch, kdo ve vztahu k ČSÚ vyjadřovali nedůvěru (viz graf 5).

Rozdíly z hlediska současného zaměstnání respondenta vesměs nedosahovaly úrovně, jež by při dané velikosti výběrového souboru a zastoupení jednotlivých skupin v něm mohly být pokládány za statisticky významné. Výjimku v tomto ohledu představují studenti a učni s vyšším podílem nerozhodných odpovědí, naopak snížený podíl nerozhodných odpovědí obecně můžeme vidět u ekonomicky aktivních mimo dělnické profese.

Z regionálního hlediska se vyšší úroveň nedůvěry objevuje v severozápadních Čechách (Karlovarský a Ústecký kraj, respektive oblast „Severozápad“ v členění NUTS2) a rovněž v Královéhradeckém kraji. Snížený podíl důvěry při vyšším podílu nerozhodných odpovědí se vyskytl také v Moravskoslezském kraji. Naopak nižší úroveň nedůvěry byla zaznamenána v Pardubickém a v Jihomoravském kraji. Z hlediska velikosti obce, v níž respondent žije, se statisticky významné rozdíly nevyskytly.

Podrobnější analýza rovněž ukázala, že důvěra k ČSÚ vždy více či méně silně koreluje s důvěrou k ostatním institucím zařazeným do výzkumu. Relativně nejslabší, ale stále ještě statisticky významná souvislost se v tomto ohledu objevuje v případě důvěry k prezidentovi republiky s hodnotou Spearmanova koeficientu pořadové korelace $\rho=0,129$. Silnější je pak tato korelace v případě Poslanecké sněmovny ($\rho=0,336$), Senátu ($\rho=0,370$), krajských zastupitelstev ($\rho=0,340$), obecních zastupitelstev ($\rho=0,336$), starostů ($\rho=0,296$) či krajských hejtmanů ($\rho=0,345$). Další zřetelný posun v síle korelace důvěry pak můžeme vidět v případě veřejného ochránce práv ($\rho=0,462$), Ústavního soudu ($\rho=0,459$), České národní banky ($\rho=0,507$), Úřadu pro ochranu osobních údajů ($\rho=0,498$) a Nejvyššího kontrolního úřadu ($\rho=0,584$), u kterého byla korelace ze všech zkoumaných institucí nejsilnější. To zřejmě souvisí s tím, že důvěra jako sociálně-psychologický fenomén má do jisté míry obecnou povahu. Lidé v závislosti na svých osobnostních předpokladech, životní zkušenosti a situaci mají sklon buďto spíše důvěřovat, nebo naopak spíše nedůvěřovat svému okolí. Důvěra k institucím, jakkoli různorodým a v případě parlamentu či prezidenta a v menší míře i samosprávy silně zatíženým svým politickým charakterem a stranickým zbarvením, tak celkem přirozeně vykazuje určité společné rysy a vzájemnou souvislost, byť vždy v různé míře oslabovanou faktory, jež v konkrétních případech důvěru k jednotlivým institucím individualizují a vzájemně odlišují. Kromě toho důvěra ČSÚ vykazuje i statisticky významnou korelaci s některými obecně hodnotícími postoji, jako např. s hodnocením ekonomické situace ČR ($\rho=0,291$), se spokojeností s politickou situací ($\rho=0,199$) a se spokojeností s vlastním životem ($\rho=0,179$), přičemž lidé vyjadřující v těchto ohledech pozitivnější postoje mají tendenci ČSÚ více důvěřovat. Statisticky významná korelace k důvěře ČSÚ se objevuje rovněž v případě obecného zájmu o politiku ($\rho=0,150$), když poněkud více ČSÚ důvěřují ti, kdo se o politiku více zajímají.

Graf 6. Důvěra a nedůvěra k ČSÚ v kontextu hodnocení jiných institucí (%)

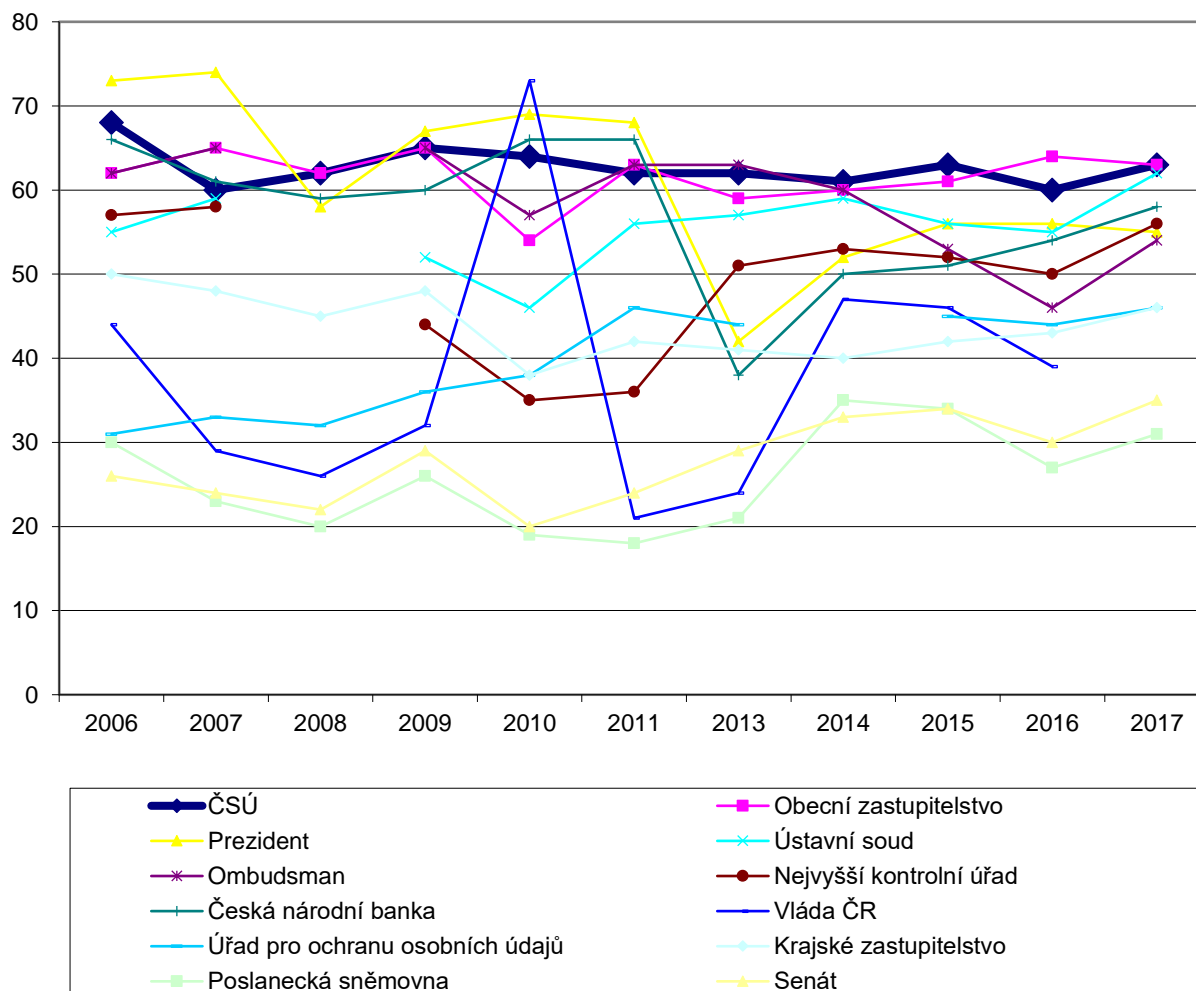

Pozn.: Podíly „důvěřuje“ a „nedůvěřuje“ představují součty podílů příslušných variant odpovědí „rozhodně (ne)důvěřuje“ a „spíše (ne)důvěřuje“. Dopočet do 100 % tvoří odpovědi „neví“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

V kontextu hodnocení dalších institucí včetně ústavních, jež byly zařazeny do stejného výzkumu, vyznívá postoj veřejnosti k ČSÚ velmi příznivě (viz graf 6). Z hlediska podílu důvěřujících je ČSÚ spolu se starosty a obecními zastupitelstvy a ještě Ústavním soudem hodnocen nejlépe s tím, že statisticky jsou tyto podíly vyrovnané, podíl nedůvěřujících je pak u ČSÚ ze všech zkoumaných institucí vůbec nejnižší a relativně nejlépe u něj vychází i rozdíl mezi důvěrou a nedůvěrou, který činí +40 procentních bodů.

Graf 7. Důvěra k ČSÚ v kontextu hodnocení jiných institucí – časové srovnání (%)

Pozn.: Podíly těch, kdo daným institucím rozhodně nebo spíše důvěřují.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak přitom ukazuje graf 7, historicky patřila důvěra k ČSÚ vždy k těm popředním, přičemž však obvykle nebývala na samém čele, když jiné instituce byly hodnoceny podobně nebo i o něco lépe. Do roku 2011 se zpravidla o něco výše pohybovala důvěra prezidentovi a v jednom výjimečném případě, kdy předsedou vlády byl Jan Fischer (únor 2010), též důvěra vládě, srovnatelné hodnoty důvěry jako v případě ČSÚ byly zaznamenávány též v případě ČNB, ombudsmana, obecního zastupitelstva a někdy i Ústavního soudu. U většiny těchto institucí však na rozdíl o ČSÚ došlo z různých důvodů k určitým poklesům a někdy i velmi hlubokým propadům vyjadřované důvěry, která je u všech zkoumaných centrálních institucí s výjimkou Ústavního soudu v současnosti významně nižší než u ČSÚ, jež si vysoký podíl důvěřujících drží po celou dobu sledování. U řady těchto institucí přitom důvěra od loňska zaznamenala vzestup, což platí pro Ústavní soud, ČNB, NKÚ, ombudsmana a rovněž pro obě komory parlamentu.

2. Povědomí o činnosti ČSÚ

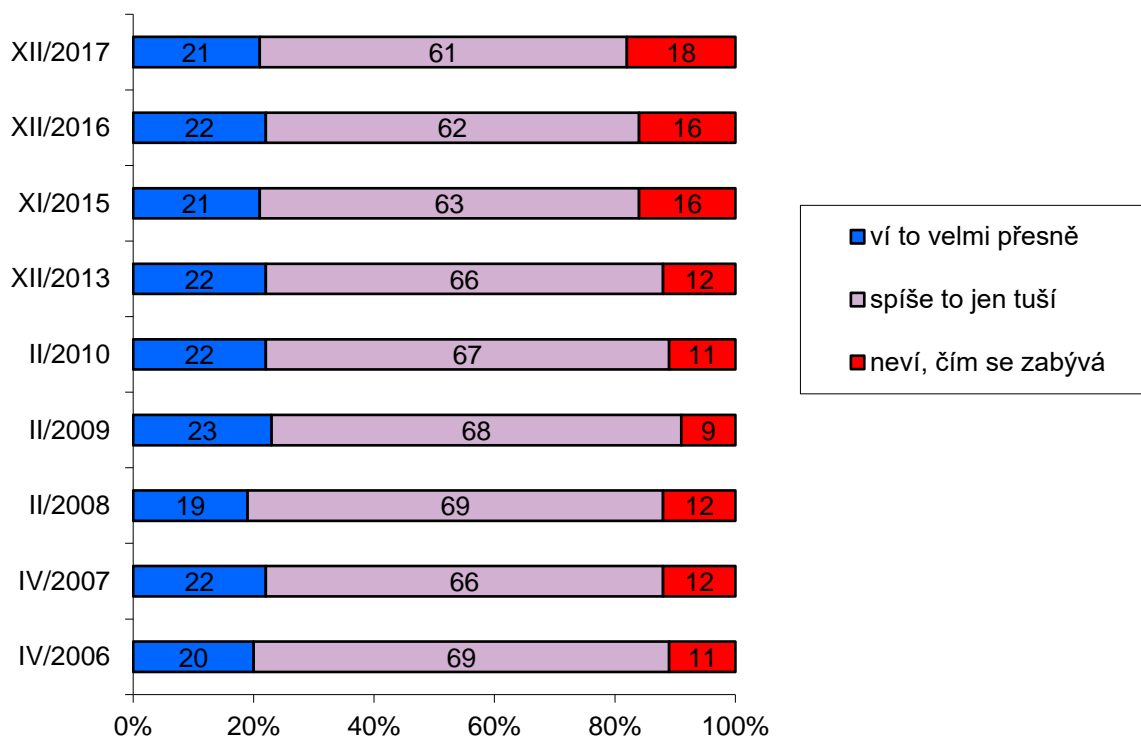
Shrnutí:

Při sebehodnocení vlastního povědomí o činnosti ČSÚ se asi třípětinová většina české veřejnosti kloní k tomu, že spíše jen tuší, čím se ČSÚ zabývá, o málo více než pětina si myslí, že to ví velmi přesně, a naopak necelá pětina říká, že to neví. V otevřené otázce testující jejich povědomí o činnosti ČSÚ si jej největší část spontánně spojuje se sčítáním lidu a sledováním populačního vývoje, což následně potvrdily i uzavřené testovací otázky. Bezmála všichni dotázaní (95 %) ČSÚ správně spojili se sčítáním lidu, domů a bytů a 92 % totéž učinilo u zjišťování počtu obyvatel, přičemž v těchto případech správnou odpověď uvedla i výrazná většina těch, kteří uvedli, že o tom, čím se ČSÚ zabývá, nic nevědí. Většina respondentů rovněž správně uvedla, že ČSÚ zajišťuje zpracování výsledků voleb nebo že k náplni jeho práce patří i zveřejňování a poskytování zjištěných informací, zjišťování informací o ekonomickém vývoji ČR a porovnávání údajů o ČR v mezinárodní komparaci. Značně rozšířeným omylem se ovšem ukazuje být představa, že ČSÚ provádí předvolební průzkumy, a celkem tradičně potíže dotázaným činil i nepravdivý výrok, že náplní práce ČSÚ je zveřejňování údajů za jednotlivé podniky.

Úvodní část speciálního bloku otázek věnovaných ČSÚ se soustředila na to, zda a do jaké míry má česká veřejnost povědomí o tom, čím se ČSÚ zabývá. Položené otázky jednak zjišťovaly sebehodnocení vlastní informovanosti dotázaného o činnosti ČSÚ a jednak se otevřenou otázkou a baterií uzavřených otázek zaměřených na dílčí činnosti ČSÚ pokoušely testovat objektivní stav znalostí, alespoň co se týče základních funkcí, které ČSÚ plní.

V odpovědi na první otázku celého bloku měli respondenti sami uvést, jak dobře jsou informováni o tom, čím se ČSÚ zabývá.²

Graf 8. Deklarované povědomí o činnosti ČSÚ (%) – časové srovnání

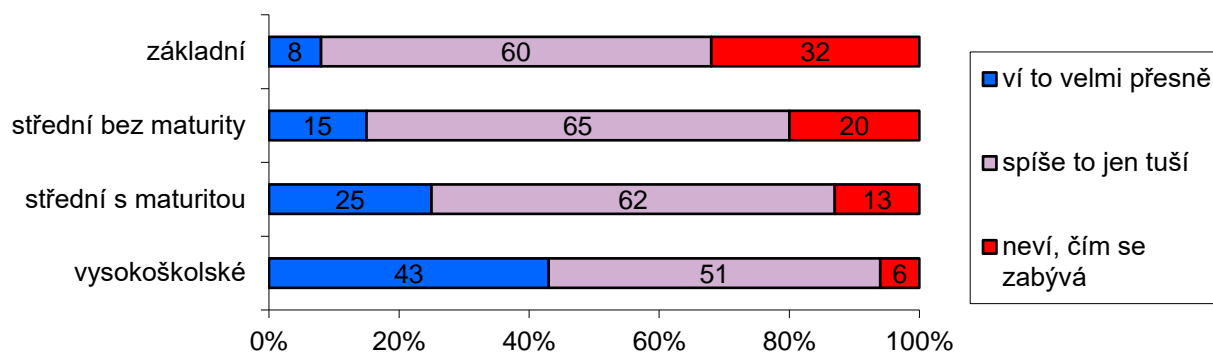
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Základní výsledky zachycené v grafu 8 ukazují, že více než pětina (21 %) občanů ČR ve věku od 15 let se domnívá, že ví přesně, čím se ČSÚ zabývá, a další přibližně tři pětiny (61 %) mají podle vlastního vyjádření alespoň nějaké přibližné tušení, co je náplní práce ČSÚ. Zbývajících 18 % dotázaných v odpovědi na příslušnou otázku šetření uvedlo, že neví, co ČSÚ dělá.

V časovém srovnání, které rovněž nabízí graf 8, je zřejmé, že oproti minulému výzkumu z prosince 2016 se rozložení odpovědí na danou otázku významně neposunulo. V delším časovém srovnání ovšem můžeme vidět určitý nárůst podílu těch, kdo deklarují, že o náplni práce ČSÚ nic nevědí, a to na úkor stále dominantního podílu těch, kdo říkají, že „spíše jen tuší“, čím se ČSÚ zabývá. Až do roku 2013 přitom odpovědi na danou otázku, respektive jejich rozložení mezi jednotlivé varianty vykazovaly od prvního výzkumu z roku 2006 velkou stabilitu, když v opakovaných šetřeních realizovaných v tomto období nebyla nikdy zaznamenána žádná statisticky významná změna.

² Znění otázky: „Víte, čím se zabývá Český statistický úřad? Ano, víte to velmi přesně, spíše jen tušíte, nebo nevíte, čím se zabývá?“

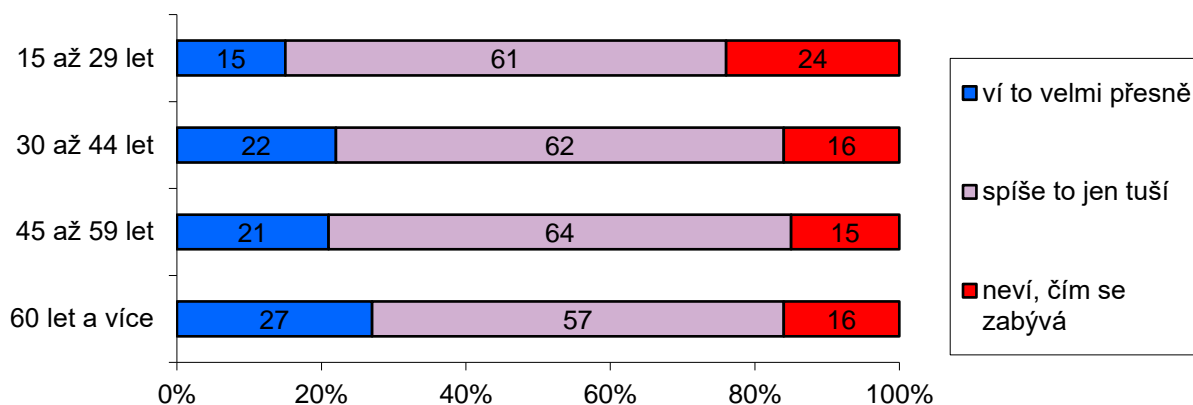
Graf 9. Deklarované povědomí o činnosti ČSÚ podle nejvyššího dokončeného vzdělání (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Uvedené sebehodnocení vlastní informovanosti dotázaných o činnosti ČSÚ vykazuje některé významné sociodemografické rozdíly. V rozložení odpovědí se poměrně zřetelným způsobem projevil vliv nejvyššího ukončeného vzdělání, jak ukazuje graf 9. Mezi absolventy vysokých škol 43 % dotázaných uvedlo, že „ví to velmi přesně“, čemu se ČSÚ věnuje, zatímco odpověď „neví, čím se zabývá“ zde tvořila jen 6 % odpovědí. S klesajícím stupněm nejvyššího dosaženého vzdělání se pak podíl těch, kdo podle vlastních slov vědí přesně, co ČSÚ dělá, postupně snižoval až na 8 % ve skupině respondentů majících pouze základní vzdělání. Podíl těch, kdo podle svého vyjádření o činnosti ČSÚ nic nevědí, naopak rostl a mezi lidmi se základním vzděláním dosahoval 32 %. Přesto i v této skupině respondentů s nejnižším vzděláním většinou existuje v deklaratorní rovině alespoň nějaké povědomí o tom, čemu se ČSÚ ve své práci věnuje.

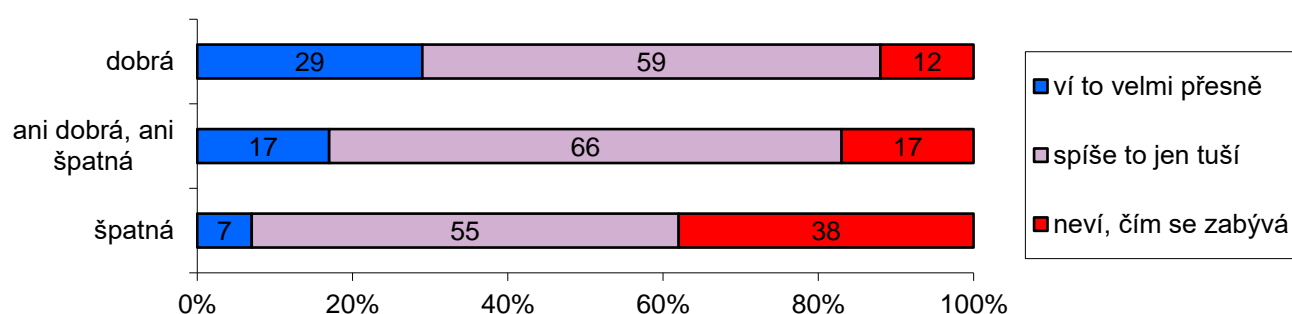
Graf 10. Deklarované povědomí o činnosti ČSÚ podle věku (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Statisticky významné rozdíly v hodnocení vlastního povědomí o aktivitách ČSÚ se objevily i z hlediska věku. Deklarované povědomí o tom, čím se ČSÚ zabývá, je v tomto směru nižší ve skupině nejmladších dotázaných od 15 do 29 let, kde ti, kdo podle vlastních slov o činnosti ČSÚ nic nevědí, tvoří bezmála čtvrtinu (24 %), zatímco ti, kteří to podle vlastního vyjádření naopak vědí velmi přesně, zde představují 15 %.

Graf 11. Deklarované povědomí o činnosti ČSÚ podle subjektivního hodnocení životní úrovně vlastní domácnosti (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují údaje zachycené v grafu 11, podíl těch, kdo podle svých slov vědí přesně, čím se ČSÚ zabývá, roste a podíl těch, kdo naopak o činnosti ČSÚ nic neví, klesá se zlepšující se subjektivní životní úrovní domácnosti respondenta.

Z hlediska současného zaměstnání k lépe informovaným skupinám patří vysoce kvalifikovaní odborníci a vedoucí pracovníci. K relativně hůře informovaným podle svých slov patří naopak studenti, nezaměstnaní a polokvalifikovaní či nekvalifikovaní dělníci. Vyšší podíl těch, kdo podle svých slov nevědí, čím se ČSÚ zabývá, šetření ukázalo mezi dotázanými z Moravskoslezského kraje, naopak nižší podíl této se objevil u dotázaných ze Zlínského kraje. Za lépe informované sebe pokládají rovněž ti, kteří ČSÚ důvěřují, zatímco nižší informovanost deklarují ti, kteří v tomto ohledu nemají jasno, a rovněž ti, kdo ČSÚ nedůvěřují. Pro podrobné výsledky třídění druhého stupně viz přílohu 4.

Tabulka 2. Jakými činnostmi se zabývá ČSÚ (%)

	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Sčítání lidu, domů a bytů	55	52	61
Volby, volební výsledky, referenda	27	25	29
Obecné, nespécifikované, věcně nikoli nesprávné charakteristiky činnosti ČSÚ	29	31	28
Sledování ekonomického vývoje	22	21	18
Sledování demografického vývoje obecně	27	23	17
Shromažďování údajů, sběr dat (obecně)	7	7	8
Realizace průzkumů, dotazování, výběrových šetření, mikrocensu	5	7	5
Předvolební průzkumy, exit-polls, průzkumy veřejného mínění	6	6	5
ČSÚ jako zdroj statistických informací (obecně), publikační činnost	6	4	4
Sledování životní úrovně, sociální statistiky	6	4	4
Sledování inflace, cen	2	2	2
Údaje o majetku obyvatel	3	2	2
Prognózy	2	1	2
Mezinárodní statistiky, komparace	2	1	1
Statistiky o financích státu, o rozpočtu	1	1	1
Evidence občanů, evidence obyvatel (ISEO)	1	2	1
Jiná odpověď	8	9	9
Neví	7	16	8

Pozn.: Údaje ukazují podíly respondentů, kteří uvedli příslušnou odpověď v některé ze tří možností zakódovaných odpovědí. Dopočet do 300 % tvoří nevyužitá místa odpovědí.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Faktické povědomí o činnosti ČSÚ nejprve prověřovala otevřená otázka na činnost ČSÚ³, na kterou respondenti mohli uvést až tři různé odpovědi, jež byly zahrnuty do zpracovaných dat.

³ Znění otázky: „Jakou činností nebo činnostmi se podle Vás zabývá ČSÚ? Budte prosím konkrétní, můžete uvést více odpovědí.“

Základní přehled výsledků odpovědí na otevřenou otázku na činnost ČSÚ, tj. otázku bez nabídky možných variant odpovědi, kde respondenti jsou nuceni reagovat zcela spontánně, zachycuje tabulka 2. Šetření ukázalo, že zdaleka nejčastěji si lidé ČSÚ spojují konkrétně se sčítáním lidu, domů a bytů, jež v některé ze tří možných odpovědí zmínila třipětinová většina (61 %) dotázaných, a obecně se sledováním populačního vývoje v ČR, což nějakým způsobem vyjádřila další šestina (17 %) oslovených v jedné ze tří možných odpovědí. Druhou nejpočetnější skupinu se zhruba třidesetinovým podílem (29 %) tvoří ti, kdo ČSÚ spojují s realizací a vyhodnocováním výsledků voleb. V těsném, statisticky nevýznamném odstupu na třetím místě s 28 % figurují výroky, které sice nelze hodnotit jako věcně nesprávné, ale které nepředstavují ani konkrétní, specifickou odpověď na danou otázku, ale jen obecný a nezřídka tautologický popis aktivit ČSÚ (např. dělají statistiky, mapují vývoj v ČR, dělají analýzy, porovnává údaje různých činností s minulým obdobím, provádí statistiky z různých aspektů a pohledů, vyhodnocování údajů, sleduje určité oblasti, sčítání údajů atp.). Necelá pětina respondentů (18 %) k činnostem ČSÚ spontánně přiřadila sledování ekonomického vývoje, k čemuž lze připojit i zvláště klasifikované odpovědi jako sledování vývoje životní úrovně (4 %), sledování cenového vývoje a inflace (2 %) a některé další, méně frekventované odpovědi. 8 % respondentů k činnostem ČSÚ připojilo sbírání dat, dalších 5 % ČSÚ spojuje s realizací výzkumů a výběrových šetření, rovněž 5 % se domnívá, že ČSÚ provádí výzkumy veřejného mínění či dokonce specificky předvolební výzkumy, a 4 % jej označilo za zdroj statistických informací. 2 % dotázaných uvedla, že k náplni činnosti ČSÚ patří shromažďování a vyhodnocování údajů o majetku občanů, o majetkové struktuře, o vybavenosti domácností atp., stejně tak podle 2 % dotázaných k činnosti ČSÚ patří i sestavování prognóz. 1 % respondentů uvedlo sestavování mezinárodních statistik a komparaci ČR s jinými zeměmi v různých ukazatelích a také vedení statistik o financích státu a o rozpočtu. 1 % oslovených spontánně uvedlo tvrzení, že ČSÚ má na starosti evidenci obyvatel.

Obecně se přitom dá říci, že formulace odpovědí, jimiž respondenti často s obtížemi spontánně reagovali na otevřenou otázku, ukazují na to, že povědomí o činnosti ČSÚ je sice dosti široké, ale zároveň většinou pouze mělké, mlhavé a někdy zkreslené, což je ale vcelku přirozené v situaci, kdy naprostá většina populace má s ČSÚ jen letmé a většinou pouze zprostředkované zkušenosti (např. z médií) a samotnou instituci a její činnosti se nijak aktivně nezabývá. Přímý kontakt v podobě dotazníku vyplňovaného v rámci SLDB tak evidentně zanechal v populaci nejhlubší otisk, který je patrný i po více než šesti letech, jež od posledního sčítání již uplynuly, a podobný efekt měly i velmi nedávné volby do Poslanecké sněmovny a případně i nadcházející volby prezidentské, což se odrazilo v určitém zvýšení frekvence odpovědí spojujících ČSÚ se zpracováním volebních výsledků a s posunem této skupiny odpovědí na druhé místo.

Další část výzkumu se týkala konkrétní agendy ČSÚ, přičemž respondenti měli v odpovědi na otázku, která se týkala vybraných dílčích aktivit, říci, zda uvedená činnost ve skutečnosti je, či naopak není součástí náplně práce ČSÚ.⁴

Z výsledků šetření vyplývá, že občané ČR si ČSÚ nejčastěji spojují se sčítáním lidí, domů a bytů (viz graf 12 a tabulku 3) a se zjišťováním počtu obyvatel (viz graf 13 a tabulku 4), což plně koresponduje s výsledky zaznamenanými v případě předchozí otevřené otázky. Sčítání lidí, domů a bytů za náplň práce ČSÚ označilo 95 % dotázaných, u sledování počtu obyvatel to bylo 92 %. V obou těchto případech se nijak významně neprojevil rozdíl mezi dotázanými, kteří předtím tvrdili, že přesně vědí, čím se ČSÚ zabývá, a respondenty, jež to podle vlastních slov „spíše jen tuší“. Jen skupina těch, kdo podle vlastního vyjádření nevědí, čím se ČSÚ zabývá, se u obou zmíněných aktivit statisticky významně odlišila od ostatních. Výrazně častěji se v ní objevovala hlavně odpověď „neví“, což platilo i o všech dalších položkách této baterie otázek, v případě sledování počtu obyvatel zde byl již i statisticky významně zvýšený podíl nesprávných, tj. záporných odpovědí. I v této skupině však s výrazně nadpolovičním podílem převažovali dotázaní, kteří uvedené dvě činnosti správně zařadili do pracovní náplně ČSÚ.

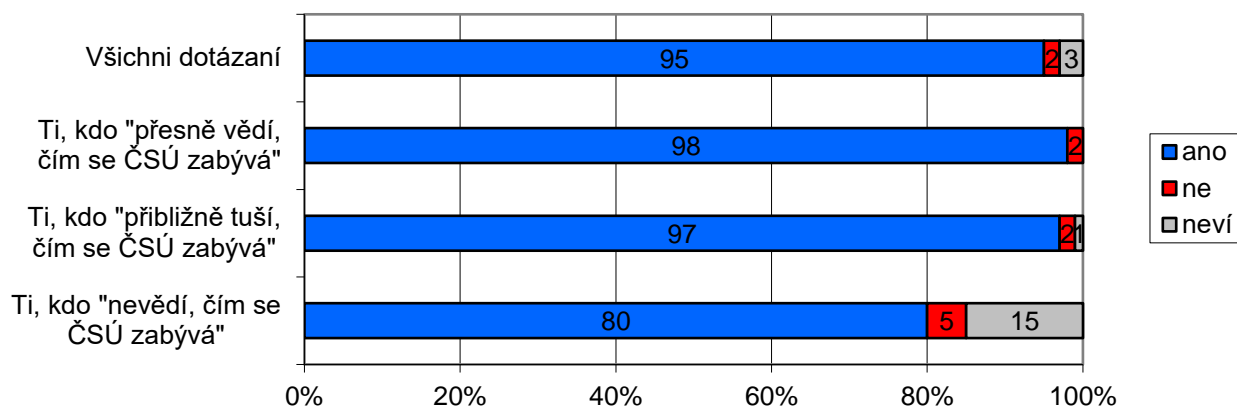
⁴ Znění otázky: „Jsou nebo nejsou podle Vás náplní práce Českého statistického úřadu následující činnosti?“

a) Sčítání lidí, domů a bytů. b) Zpracování výsledků voleb. c) Zjišťování počtu obyvatel České republiky. d) Zjišťování informací o ekonomickém vývoji ČR. h) Zveřejňování a poskytování zjištěných informací. f) Porovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem. g) Zveřejňování individuálních údajů za jednotlivé podniky. i) Stanovování kurzu koruny. j) Provádění předvolebních průzkumů.“

Možnosti odpovědi:

- ano, je náplní práce ČSÚ
- ne, není náplní práce ČSÚ
- neví.

Graf 12. Náplň práce ČSÚ – sčítání lidí, domů a bytů (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

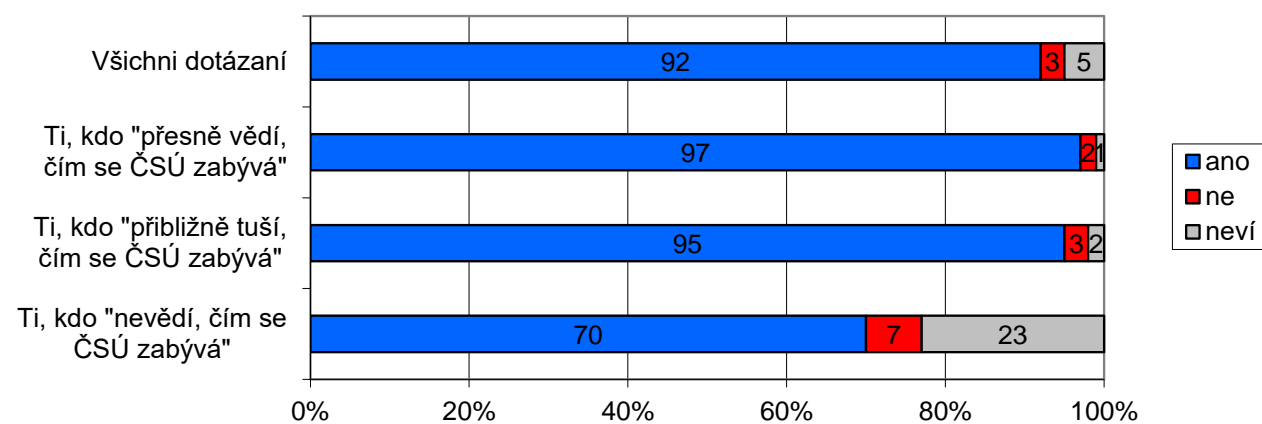
Tabulka 3. Náplň práce ČSÚ – sčítání lidí, domů a bytů (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	92	91	93	95	93	95	95	94	95
ne	3	3	4	2	3	2	2	2	2
neví	5	6	3	3	4	3	3	4	3

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 13. Náplň práce ČSÚ – zjišťování počtu obyvatel ČR (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 4. Náplň práce ČSÚ – zjišťování počtu obyvatel ČR – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	91	89	93	93	93	91	93	93	92
ne	3	4	3	3	3	4	2	3	3
neví	6	7	4	4	4	5	5	4	5

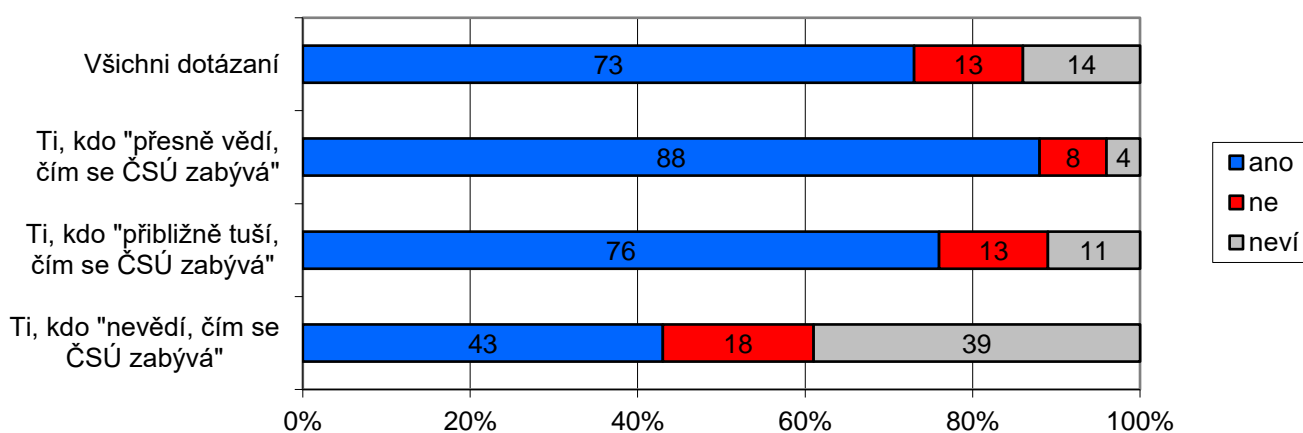
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Také skutečnost, že ČSÚ tradičně zajišťuje zpracovávání volebních výsledků, je poměrně široce zakořeněna v povědomí veřejnosti (viz graf 14 a tabulku 5). Téměř tři čtvrtiny (73 %) respondentů zpracování výsledků voleb zařadily do náplně práce ČSÚ, dalších 14 % dotázaných přiznalo, že nevědí, zda ČSÚ má se zpracováváním výsledků voleb něco společného, a 13 % vyjádřilo mínění, že to k činnostem vykonávaným ČSÚ nepatří. Tento názor vyslovilo i 8 % respondentů, kteří o sobě tvrdili, že velmi přesně vědí, čím se ČSÚ zabývá. Naopak mezi těmi, kdo podle vlastního mínění nevědí, čím se ČSÚ zabývá, jen o málo více než dvě pětiny (43 %) uvedly správně, že zpracování výsledků voleb patří do náplně práce ČSÚ, dvě pětiny (39 %) uvedly, že nevědí, a necelá pětina (18 %) vybrala chybnou odpověď.

Z údajů v tabulce 5 pak vyplývá, že oproti loňsku se podíl správných odpovědí u této položky snížil o 5 procentních bodů a že rozložení odpovědí se vrátilo k podobě, jakou mělo v období let 2006 až 2008, byť statisticky srovnatelné je i s výsledky z let 2015 či 2010.

Graf 14. Náplň práce ČSÚ – zpracování výsledků voleb (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 5. Náplň práce ČSÚ – zpracování výsledků voleb (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	72	72	70	78	76	77	75	78	73
ne	14	14	16	11	13	13	14	11	13
neví	14	14	14	11	11	10	11	11	14

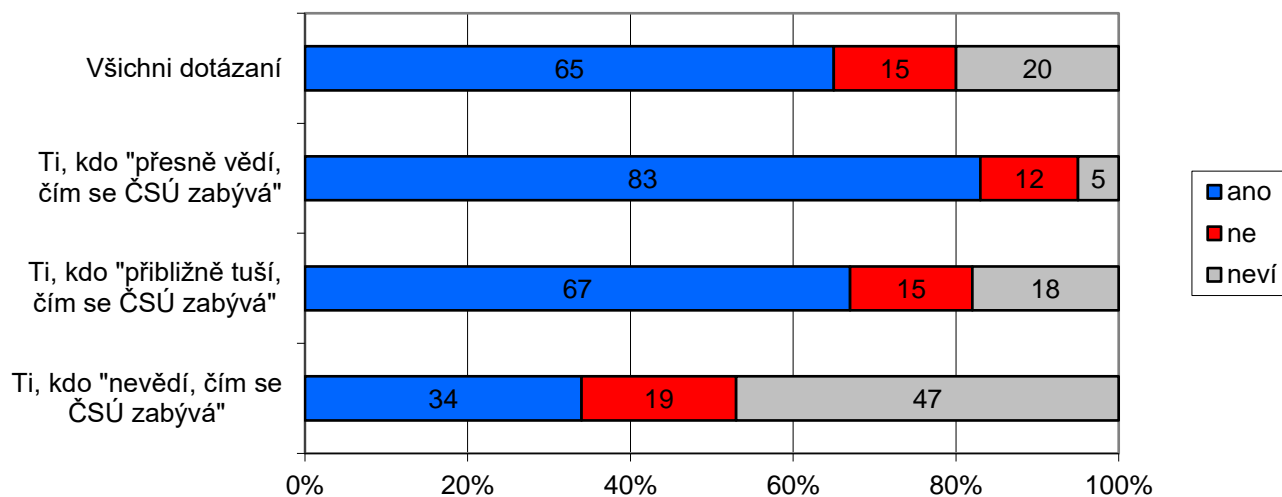
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Necelé dvě třetiny (65 %) občanů ČR ve věku od 15 let za aktivitu spadající do náplně práce ČSÚ ve výzkumu správně označují i zjišťování informací o ekonomickém vývoji ČR (viz graf 15 a tabulku 6). 15 % se naopak domnívá, že monitorování ekonomického vývoje ČR do agendy ČSÚ nepatří, a zbylých 20 % respondentů se u této položky nedokázalo vyjádřit, zda je či není součástí pracovní náplně ČSÚ. Rozdíly v odpovědích mezi skupinami založenými na hodnocení vlastní informovanosti o tom, čím se ČSÚ zabývá, byly v tomto případě už výraznější i mezi těmi, kdo to podle vlastních slov „přesně vědí“, a respondenty, kteří to „spíše jen tuší“. V první skupině podíl správných odpovědí činil více než čtyři pětiny (83 %) a nesprávných byla o málo více než desetina (12 %), ve druhé skupině správné odpovědi tvořily zhruba dvě třetiny (67 %) a nesprávné půldruhé desetiny (15 %). U dotázaných, kteří se považují za zcela neinformované o činnosti ČSÚ, správné odpovědi tvořily jen třetinu (34 %), i když převažovaly nad odpověďmi nesprávnými, tvořícími asi pětinu (19 %).

V časovém srovnání se aktuální rozložení odpovědí u dané otázky významně neliší od výsledků loňského a předloňského šetření s tím, že podíl správných odpovědí zůstal na úrovni mírně vyšší, než jaká se s výjimkou roku 2009 objevovala mezi roky 2008 a 2013. Rozdíl ovšem není velký a obecně se dá konstatovat, že správné spojení ČSÚ se zjišťováním informací o ekonomickém vývoji ČR se s malými fluktuacemi stabilně drží nad hladinou třipětinové většiny.

Graf 15. Náplň práce ČSÚ – zjišťování informací o ekonomickém vývoji ČR (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 6. Náplň práce ČSÚ – zjišťování informací o ekonomickém vývoji ČR (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	67	63	61	63	61	61	65	68	65
ne	13	15	15	16	19	17	17	15	15
neví	20	22	24	21	20	22	18	17	20

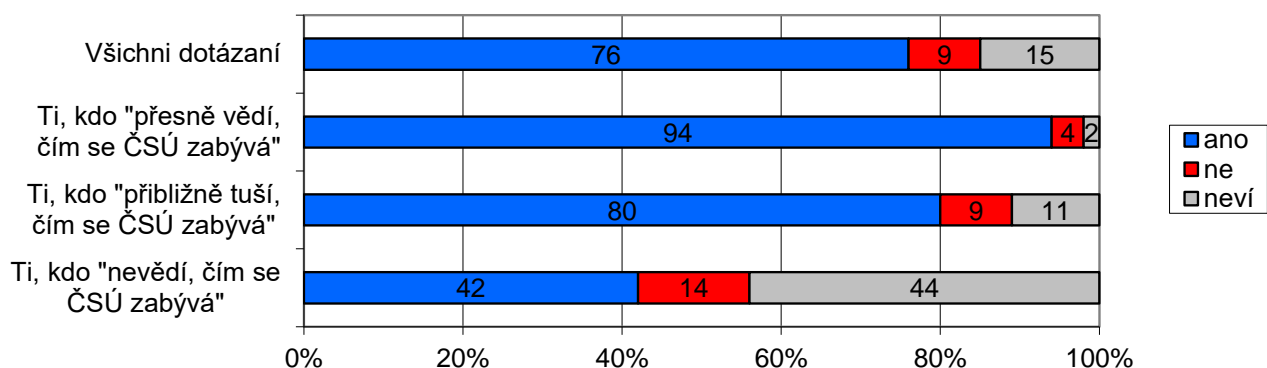
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak ukazují údaje zachycené v grafu 16, asi tříčtvrtinová většina (76 %) dotázaných správně uvedla, že do náplně práce ČSÚ patří i zveřejňování a poskytování zjištěných informací. K nesprávné opačné odpovědi se pak v rámci šetření přiklonilo 9 % dotázaných a zbývajících 15 % přiznalo, že to neví. Z hlediska deklarované informovanosti o náplni činnosti ČSÚ se přitom odpovědi v tomto případě opět velmi zřetelně diferencovaly, přičemž s jejím růstem rostl podíl správných odpovědí (ze 42 % u neinformovaných na 94 % v případě těch, kdo podle vlastních slov vědí přesně, co je náplní činnosti ČSÚ).

V porovnání s minulým šetřením z prosince 2016, které nabízí tabulka 7, se podíl respondentů správně připisujících k činnostem ČSÚ zveřejňování a poskytování zjištěných informací statisticky významně nezměnil, oproti listopadu 2015 se snížil o 4 procentní body při nárůstu podílu odpovědi „neví“. Aktuální výsledek je statisticky srovnatelný i s prvním šetřením z prosince 2013.

Graf 16. Náplň práce ČSÚ – zveřejňování a poskytování zjištěných informací (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 7. Náplň práce ČSÚ – zveřejňování a poskytování zjištěných informací (%) – časové srovnání

	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	73	80	78	76
ne	11	9	10	9
neví	16	11	12	15

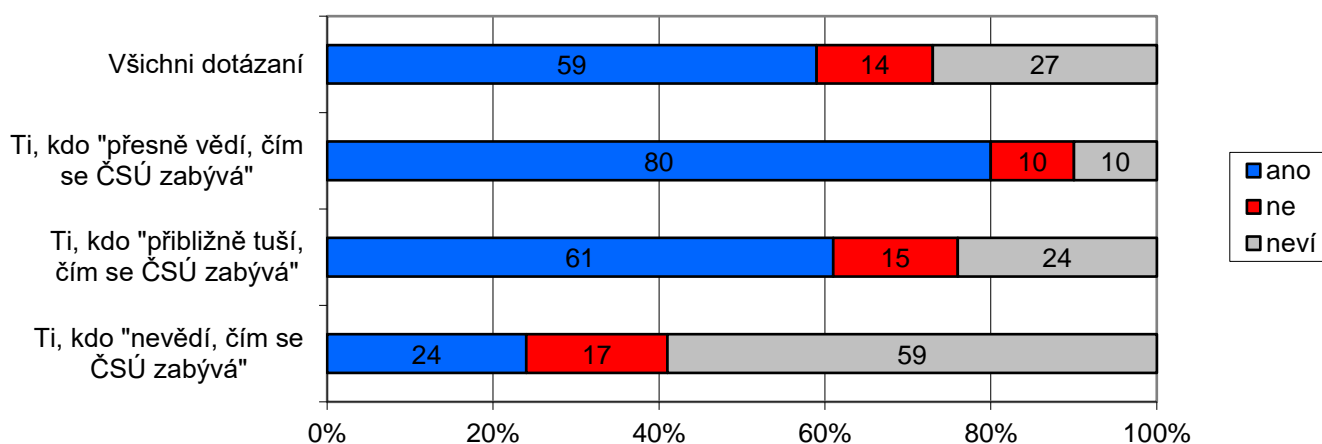
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Téměř třípětinová většina občanů (59 %) také správně soudí (viz graf 17 a tabulku 8), že do pracovní náplně ČSÚ náleží komparace dat o vývoji v ČR s vývojem v zahraničí. Opačné tvrzení, že porovnávání údajů za ČR s údaji z jiných zemí k pracovní náplni ČSÚ nepatří, zaznělo od 14 % respondentů a více než čtvrtina (27 %) oslovených odpověděla, že to neví. Velmi výrazné rozdíly jsou přitom patrné podle deklarovaného povědomí o činnosti ČSÚ.

Z časového srovnání zachyceného v tabulce 8 plyne, že oproti loňsku poklesl podíl správných odpovědí o šest procentních bodů, čímž se po vzestupu v uplynulých letech vrátil na úroveň z roku 2013. Na druhé straně pak došlo ke zvýšení podílu odpovědí „neví“ o pět procentních bodů.

Graf 17. Náplň práce ČSÚ – srovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 8. Náplň práce ČSÚ – srovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	57	57	52	55	57	58	62	65	59
ne	16	16	18	16	19	16	16	13	14
neví	27	27	30	29	24	26	22	22	27

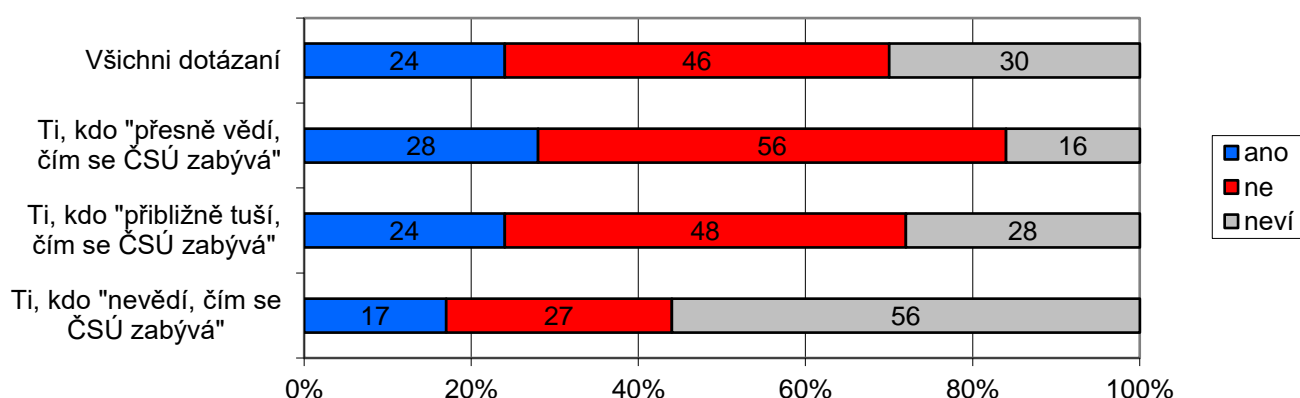
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

S nesprávným tvrzením, že k náplni práce ČSÚ patří i zveřejňování individuálních výsledků jednotlivých podniků, vyslovila souhlas téměř čtvrtina (24 %) respondentů, zatímco méně než polovina (46 %) to odmítla (viz graf 18 a tabulku 9). Z hlediska deklarované míry informovanosti o činnosti ČSÚ se zde objevuje jen nevelký, i když signifikantní rozdíl v podílu správných, v tomto případě nesouhlasných odpovědí, mezi těmi, kdo „přesně vědí“, a těmi, kdo jen „přibližně tuší“, co je náplní činnosti ČSÚ. Výrazně nižší je naopak tento podíl u těch, kdo podle svých slov nevědí, čím se ČSÚ zabývá. Podíl nesprávných odpovědí pak poněkud paradoxně klesá spolu s deklarovanou informovaností o náplni činnosti ČSÚ, což nasvědčuje tomu, že lidé, kteří deklarovali přesnou nebo přibližnou znalost toho, čím se ČSÚ zabývá, měli tendenci hádat, přičemž nebyli vždy úspěšní, zatímco lidé, kteří uvedli, že nevědí, čím se ČSÚ zabývá, zde v případě nejistoty spíše uváděli „nevím“.

Z časového srovnání v tabulce 9 pak vyplývá, že oproti loňsku narostl podíl nerozhodných odpovědí o pět procentních bodů.

Graf 18. Náplň práce ČSÚ – zveřejňování údajů za jednotlivé podniky (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 9. Náplň práce ČSÚ – zveřejňování údajů za jednotlivé podniky (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	29	24	22	28	29	29	30	27	24
ne	40	44	46	41	44	41	43	48	46
neví	31	32	32	31	27	30	27	25	30

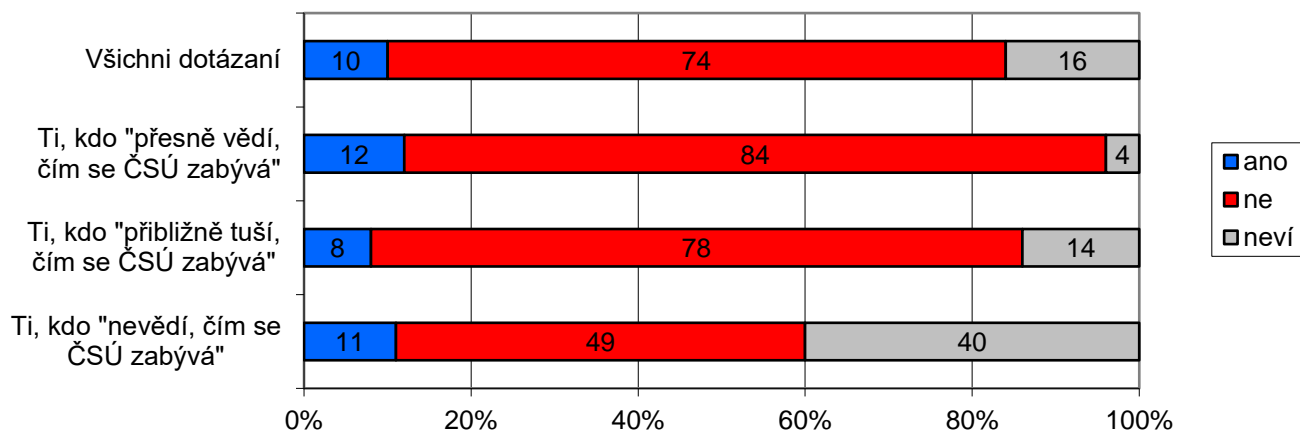
Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Před dvěma lety byly do baterie otázek testujících povědomí veřejnosti o náplni práce ČSÚ poprvé zařazeny dvě další položky předkládající respondentům dvě aktivity, jež do náplně činnosti ČSÚ nespádají, a sice stanovování kurzu koruny a provádění předvolebních průzkumů. V případě stanovování kurzu koruny (viz graf 19 a tabulku 10), jež je samozřejmě záležitostí České národní banky, výrazná, téměř tříčtvrtinová většina (74 %) správně odmítla, že by mělo jít o věc v působnosti ČSÚ, pouze desetina (10 %) si naopak myslí, že to je náplní

činnosti ČSÚ, a zbývajících 16 % odpovědělo, že neví. Z hlediska deklarovaného povědomí o činnosti ČSÚ se u této položky neobjevil žádný rozdíl v podílu nesprávných odpovědí. Podíl správných odpovědí se spolu s deklarovaným povědomím zvyšuje na úkor podílu nerozhodných odpovědí. V časovém srovnání od prosince 2016 nedošlo k žádné statisticky významné změně a aktuální výsledek je srovnatelný i s výsledkem z listopadu 2015.

Graf 19. Náplň práce ČSÚ – stanovování kurzu koruny (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

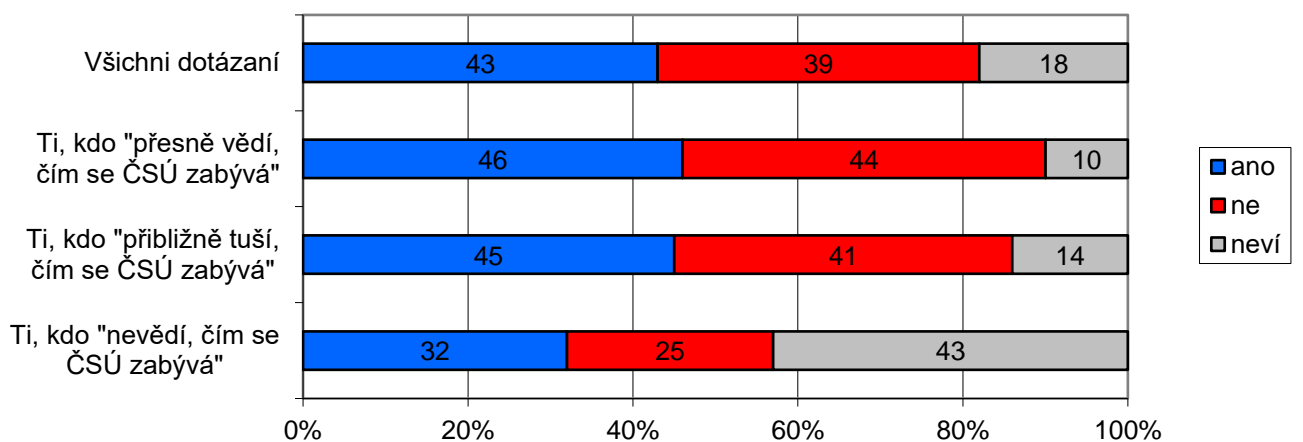
Tabulka 10. Náplň práce ČSÚ – stanovování kurzu koruny (%) – časové srovnání

	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	13	12	10
ne	71	72	74
neví	16	16	16

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 20. Náplň práce ČSÚ – provádění předvolebních průzkumů (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 11. Náplň práce ČSÚ – provádění předvolebních průzkumů (%) – časové srovnání

	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	46	44	43
ne	36	39	39
neví	18	17	18

Pozn.: Procenta ve sloupci.

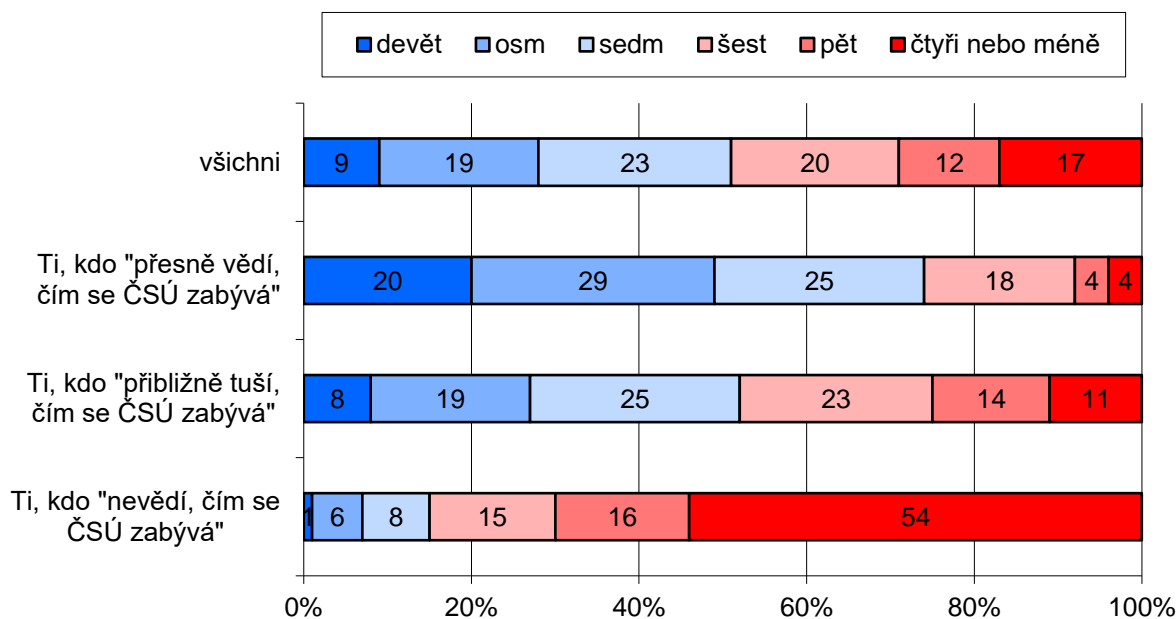
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Největším problémem při testování povědomí veřejnosti o činnosti ČSÚ se opět ukázala být poslední položka baterie, která se respondentů ptala na to, zda je či není náplní činnosti ČSÚ provádění předvolebních průzkumů. V tomto případě totiž, jak ukazuje graf 20 a tabulka 11, více než dvě pětiny (43 %) dotázaných nesprávně odpověděly, že to patří do okruhu působení ČSÚ, necelé dvě pětiny (39 %) to správně odmítly a zbývající necelá pětina (18 %) uvedla, že neví. To, že si značná část veřejnosti ČSÚ může spojovat s realizací předvolebních průzkumů, ostatně naznačily již odpovědi respondentů na otevřenou otázku na náplň činnosti ČSÚ, v nichž se tato věc spontánně objevovala statisticky měřitelným způsobem, když mezi třemi možnými odpověďmi to uvedlo 5 % dotázaných. Proč poměrně velká část veřejnosti spojuje ČSÚ s předvolebními průzkumy, je těžké říct. Nelze zcela vyloučit, že v tom mohou hrát určitou roli i historické reminiscence na období, kdy ještě existoval Institut pro výzkum veřejného mínění jako organizace zřízená a propojená s ČSÚ, ale pravděpodobněji jde prostě o ozvěnu toho, že lidé si ČSÚ spojují s volbami, a tak jim jeho spojení s předvolebními průzkumy přijde jako logické. Každopádně mezi respondenty, kteří ČSÚ spojují s realizací a zpracováním výsledků voleb, je tento omyl mnohem frekventovanější než mezi těmi, kdo si myslí, že ČSÚ nemá s volbami a zpracováním jejich výsledků nic společného (49 % proti 33 %). V porovnání s loňským šetřením nedošlo v tomto ohledu k žádné významné změně.

Z hlediska deklarované informovanosti o tom, čím se ČSÚ zabývá, se podíl nesprávných odpovědí mezi těmi, kdo to podle svých slov „přesně vědí“, a těmi, kdo to jen „přibližně tuší“, neliší a rozdíl v podílu správných odpovědí je kompenzován jen změnou podílu nerozhodných odpovědí. Ty se pak zdaleka nejčastěji objevují u těch, kdo uvedli, že vůbec nevědí, čím se ČSÚ zabývá, s tím, že ti zároveň výrazně méně často uváděli jak správné, tak zejména nesprávné odpovědi, takže z hlediska poměru mezi podílem správných a nesprávných odpovědí na tom jsou dokonce o trochu lépe než ti, kdo „přesně vědí“, a ti, kdo „přibližně tuší“, čím se ČSÚ zabývá.

Výše rozebírané dílčí odpovědi na otázku ohledně náplně činnosti ČSÚ ve shrnutí do jediné proměnné, která představuje počet uvedených správných odpovědí, ukazuje graf 21. Z výsledků zachycených v něm plyne, že téměř desetina (9 %) dotázaných dokázala uvést ve všech případech správnou odpověď a další více než dvě pětiny (42 %) uspěly alespoň v sedmi případech z devíti, tj. s jednou či dvěma chybnými nebo chybějícími odpověďmi. Z hlediska deklarované informovanosti o náplni činnosti ČSÚ ti, kdo uvedli sedm a více správných odpovědí, pak tvořili tři čtvrtiny (74 %) v rámci skupiny lidí tvrdících, že jsou přesně informováni o tom, čím se ČSÚ zabývá, mezi dotázanými, kteří to jen přibližně tuší, to byla více než polovina (52 %) a ve skupině těch, kdo podle vlastního mínění nejsou o náplni činnosti ČSÚ vůbec informováni, to bylo 15 %.

Graf 21. Počet „správných“ odpovědí na otázky o náplni činnosti ČSÚ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 12. Počet „správných“ odpovědí na otázky o náplni činnosti ČSÚ (%) – časové srovnání

	XI/2015	XII/2016	XII/2017
devět	8	13	9
osm	16	17	19
sedm	23	20	23
šest	28	24	20
pět	11	12	12
čtyři nebo méně	14	14	17

Pozn.: Procenta ve sloupci.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Z časového srovnání v tabulce 12 vyplývá, že oproti minulému výzkumu se o 4 procentní body snížil podíl těch, kdo uvedli všech devět odpovědí ohledně náplně činnosti ČSÚ správně.

Podrobnější analýza ukázala, že relativní úspěšnost v odpovědích na otázky ohledně náplně práce ČSÚ roste se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání a rovněž i se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně domácnosti. Kromě toho výrazně úspěšnějšími byli dotázaní, kteří ČSÚ důvěřují. Z hlediska věku naopak méně úspěšnými byli mladí lidé ve věku 15 až 19 let. Podle současného zaměstnání byli poněkud úspěšnějšími vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci, naopak nižší úspěšnost se objevila mezi pracujícími v nekvalifikovaných a polokvalifikovaných dělnických profesích, nezaměstnanými a studenty. Regionálně vyšší úspěšnost vykazují především Pražané a obyvatelé Jihomoravského a Plzeňského kraje, naopak nižší byla u respondentů z Moravskoslezského kraje.

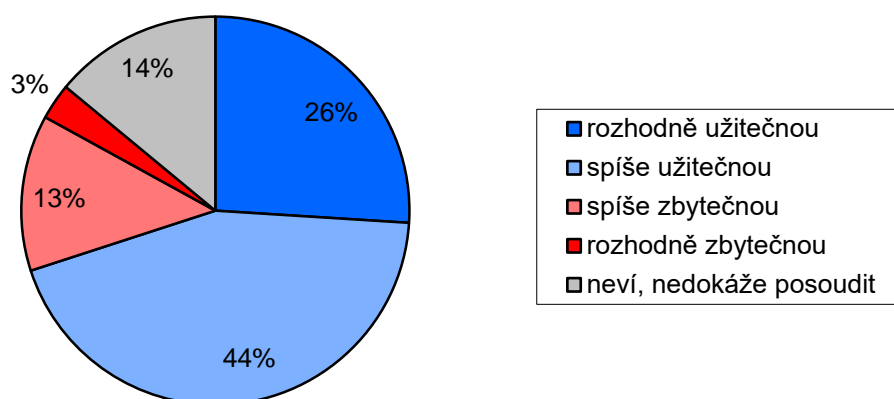
3. Názory na užitečnost ČSÚ a některých činností, jež vykonává

Shrnutí:

70 % občanů si myslí, že ČSÚ je pro Českou republiku užitečnou institucí, jen 16 % se domnívá, že jde o instituci zbytečnou. Srovnatelnou nebo většinou i podstatně vyšší užitečnost pak lidé přisoudili všem zkoumaným aktivitám z jeho působnosti. Hodnocení užitečnosti ČSÚ a jeho dílčích aktivit přitom silně koreluje s důvěrou k ČSÚ a také s informovaností o náplni jeho práce.

Další otázky bloku zjišťovaly, zda lidé považují ČSÚ a některé klíčové aktivity, které spadají do jeho agendy, za užitečné či nikoli. První otázka zjišťovala mínění o užitečnosti či naopak zbytečnosti ČSÚ pro Českou republiku v obecné rovině.⁵

Graf 22. Pro ČR je ČSÚ institucí užitečnou, nebo zbytečnou? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 13. Užitečnost/zbytečnost ČSÚ (%) – časové srovnání

ČSÚ je institucí...	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečnou	77	73	78	79	77	72	70	72	70
Zbytečnou	11	11	11	10	10	16	17	15	16
Neví	12	16	11	11	13	12	13	13	14

Pozn.: Procenta ve sloupci. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Výsledky zachycené v grafu 22 a tabulce 13 ukazují, že 70 % dotázaných vnímá ČSÚ jako instituci užitečnou pro Českou republiku, 16 % se naopak domnívá, že ČSÚ je zbytečný. V porovnání s posledními třemi srovnatelnými výzkumy z let 2013 až 2016 se toto hodnocení statisticky významně nezměnilo, v porovnání s výzkumy realizovanými v předchozím desetiletí pak můžeme vidět mírné zvýšení podílu lidí, kteří ČSÚ označují za zbytečnou instituci (o 5 až 6 procentních bodů), při poklesu podílu těch, kdo považují ČSÚ za užitečnou instituci pro Českou republiku, o 7 až 9 procentních bodů oproti období let 2006 až 2010 (s výjimkou roku 2007, kdy byl podíl těch, kdo ČSÚ označili za užitečnou instituci, srovnatelný se stávajícím, ovšem při nižším podílu těch, kdo ČSÚ označili za zbytečnou instituci).

Názor, že ČSÚ je pro ČR užitečnou institucí, zesiluje se stupněm nejvyššího ukončeného vzdělání (viz graf 23) a rovněž s lepším se subjektivním hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti (viz graf 24). Výrazně silněji o užitečnosti ČSÚ pro ČR jsou přesvědčeni lidé, kteří mají v ČSÚ důvěru (viz graf 25), a rovněž ti, kdo podle vlastního vyjádření velmi přesně vědí, čím se ČSÚ zabývá (viz graf 26). Naopak lidé, kteří ČSÚ nedůvěřují, a stejně tak ti, kdo podle vlastních slov nejsou informováni o náplni jeho činnosti, považují ČSÚ ve zvýšené míře za zbytečnou instituci. Názor, že ČSÚ je zbytečnou institucí, se poněkud častěji objevoval u dotázaných ze severozápadních Čech, za užitečnou ji častěji pokládají lidé z jihozápadních Čech a jako instituci „rozhodně

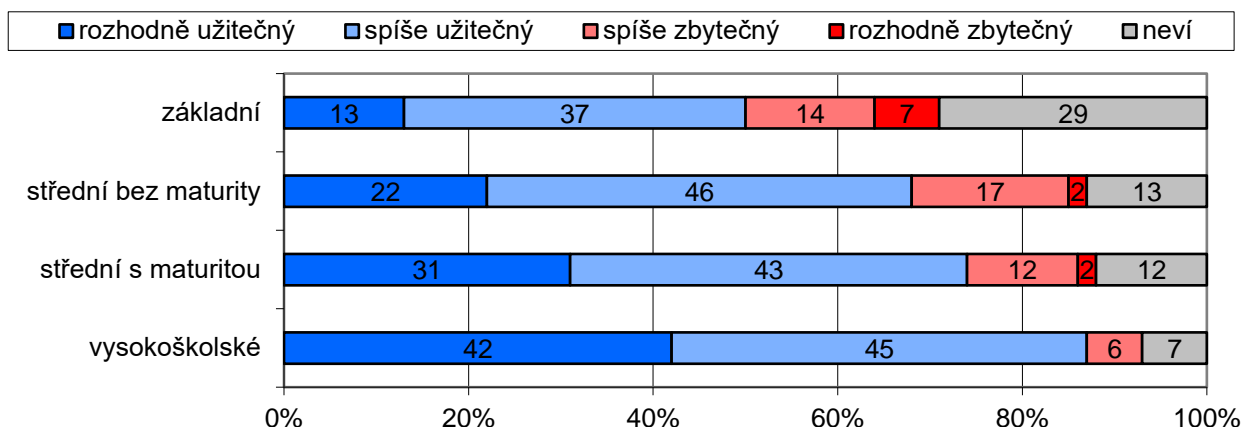
⁵ Znění otázky: „Je podle Vás Český statistický úřad pro Českou republiku užitečnou, nebo zbytečnou institucí?“

Možnosti odpovědí:

- rozhodně užitečnou
- spíše užitečnou
- spíše zbytečnou
- rozhodně zbytečnou
- neví, nedokáže posoudit.

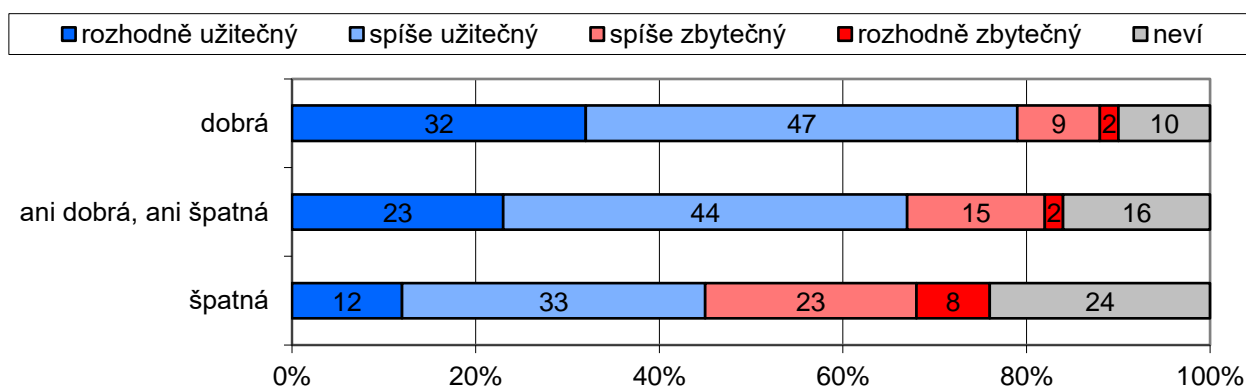
užitečnou“ ČSÚ ve zvýšené míře označovali dotázaní z Prahy. Mínění o užitečnosti ČSÚ zřetelně zesiluje s rostoucím počtem správných odpovědí na otázky ohledně náplně jeho činnosti (viz graf 27).

Graf 23. Užitečnost/zbytečnost ČSÚ pro ČR podle nejvyššího stupně dokončeného vzdělání (%)

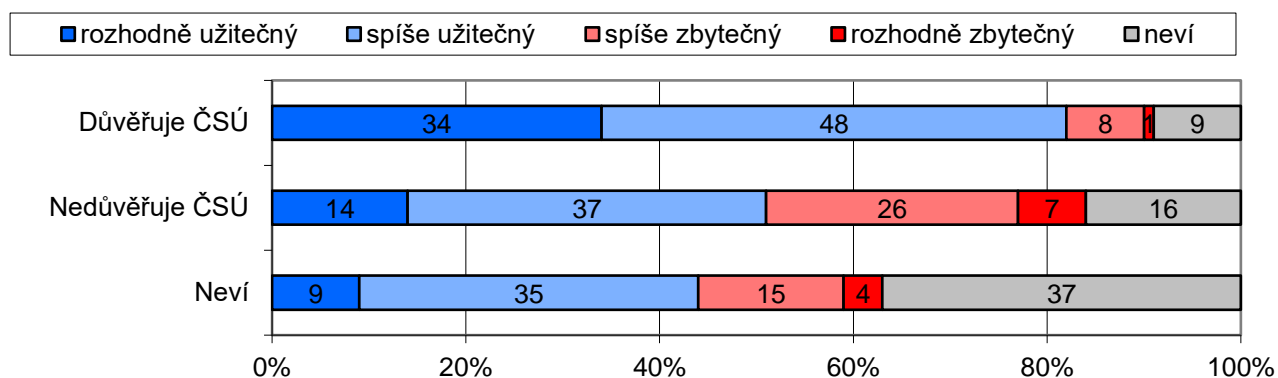
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 24. Užitečnost/zbytečnost ČSÚ pro ČR podle subjektivního hodnocení životní úrovně domácnosti respondenta (%)

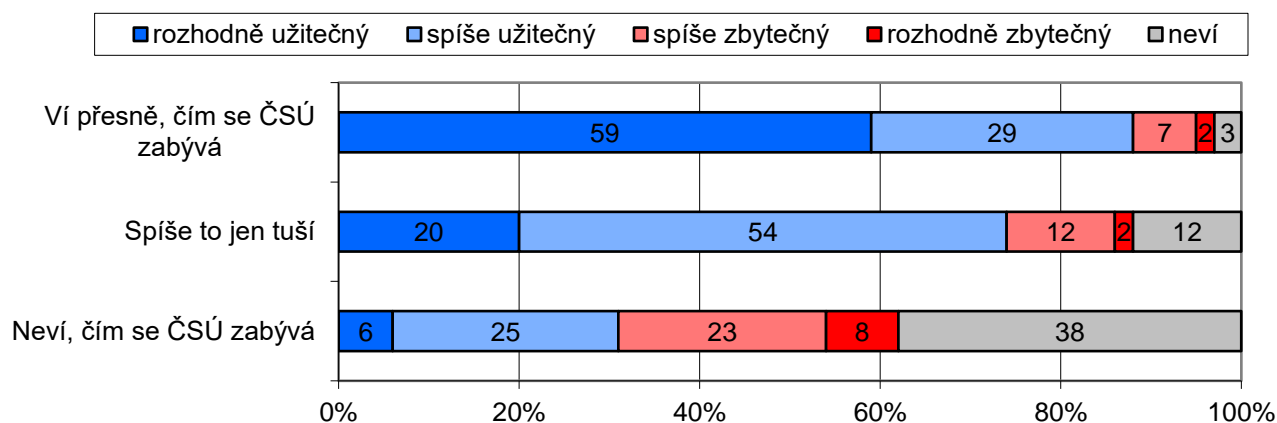
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 25. Užitečnost/zbytečnost ČSÚ pro ČR podle důvěry v ČSÚ (%)

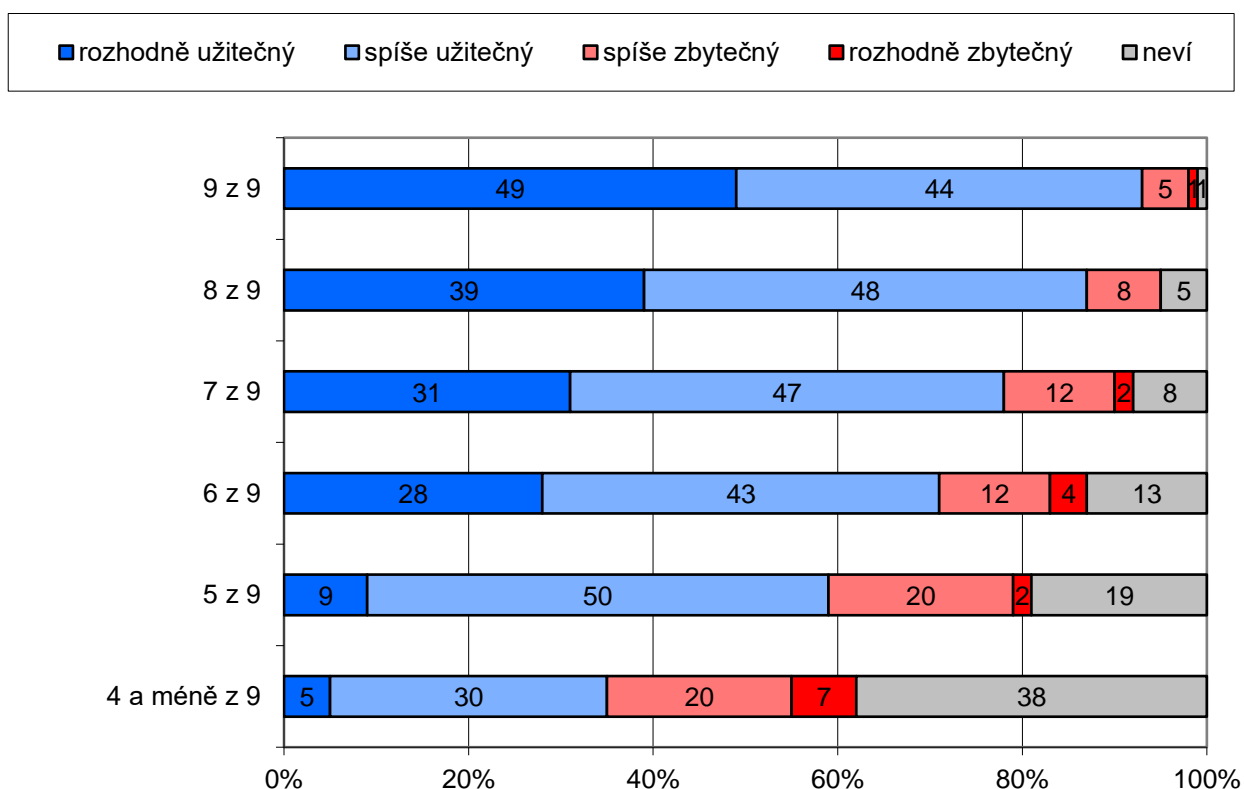
Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Graf 26. Užitečnost/zbytečnost ČSÚ pro ČR podle povědomí o činnosti ČSÚ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

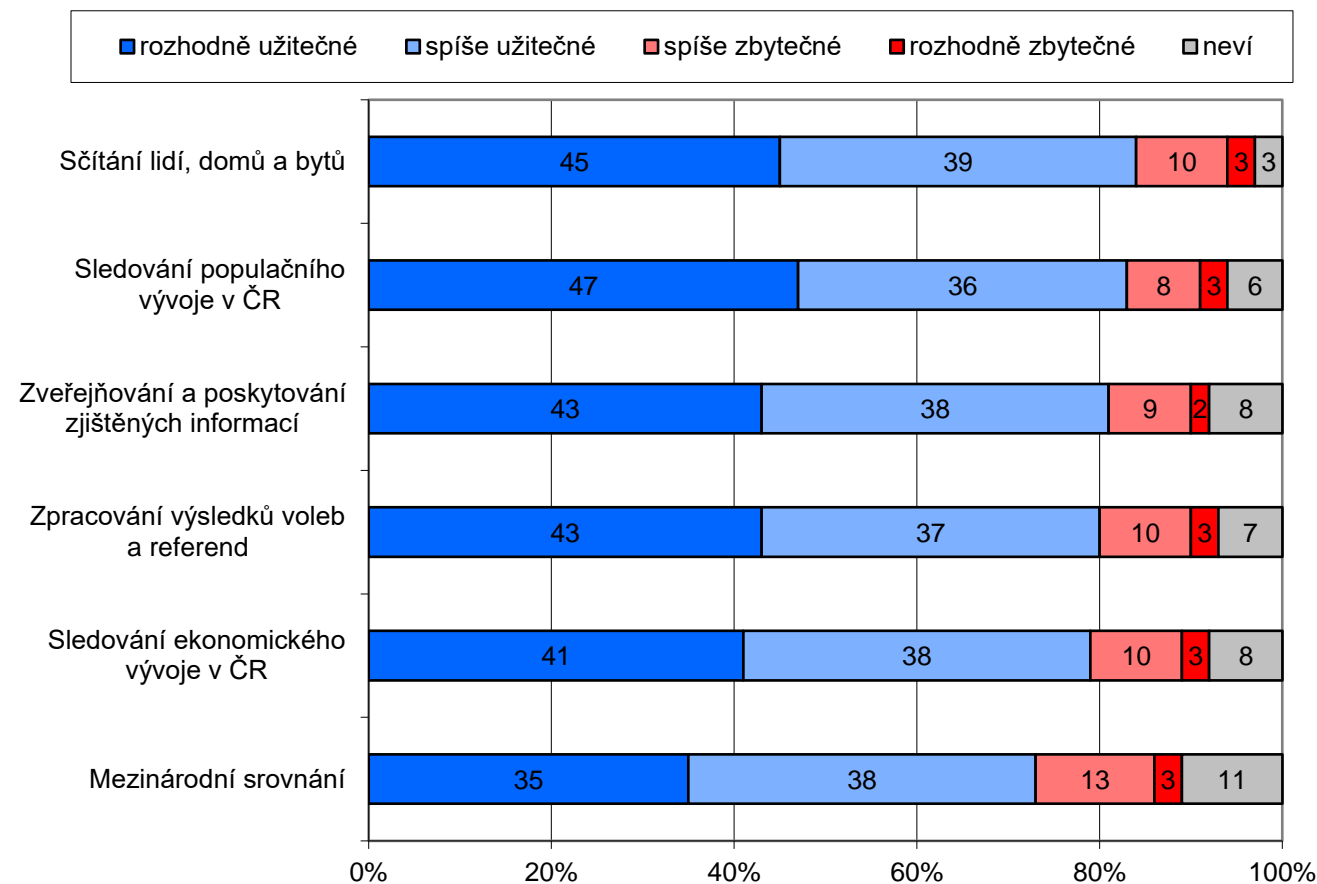
Graf 27. Užitečnost/zbytečnost ČSÚ pro ČR podle počtu správných odpovědí ohledně toho, čím se ČSÚ ve své činnosti zabývá (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Následně se šetření věnovalo podobným způsobem užitečnosti nebo zbytečnosti některých aktivit, které ČSÚ v rámci své působnosti zajišťuje.⁶

Graf 28. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ věnoval...?

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Výsledky zachycené v grafu 28 ukazují, že u všech zkoumaných činností si výrazná většina veřejnosti myslí, že je užitečné, aby se jimi ČSÚ zabýval. Nejsilněji je tento názor vyjadřován ve vztahu ke sčítání lidí, domů a bytů (84 % to považuje za užitečné, 13 % naopak za zbytečné) a ke sledování vývoje populace v České republice (83 % „užitečné“, 11 % „zbytečné“). Jen o málo méně respondentů za užitečné označilo zveřejňování a poskytování zjištěných informací (81 % „užitečné“, 11 % „zbytečné“), zpracovávání a publikace výsledků konaných voleb či referend (80 % „užitečné“, 13 % „zbytečné“) a sledování ekonomického vývoje (79 % „užitečné“, 13 % „zbytečné“). Relativně nejméně často jako užitečné ze zkoumaných položek česká veřejnost vnímá to, že se ČSÚ věnuje porovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem, i když i zde názor o užitečnosti takové aktivity ČSÚ s téměř tříčtvrtinovou většinou převažoval (73 % „užitečné“, 16 % „zbytečné“).

⁶ Znění otázky: „Je podle Vás užitečné, nebo zbytečné, aby se Český statistický úřad věnoval:

- Sčítání lidí, domů a bytů.
- Zpracování a publikování výsledků voleb a referend.
- Sledování vývoje populace České republiky.
- Sledování ekonomického vývoje České republiky.
- Zveřejňování a poskytování zjištěných informací.
- Porovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem.“

Možnosti odpovědi:
 - rozhodně užitečné
 - spíše užitečné
 - spíše zbytečné
 - rozhodně zbytečné
 - neví.

Tabulka 14. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ zabýval sčítáním lidí, domů a bytů? (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečné	88	87	89	89	87	86	83	87	84
Zbytečné	7	8	9	9	9	10	13	10	13
Neví	5	5	2	2	4	4	4	3	3

Pozn.: Procenta ve sloupcích. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 15. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ zabýval zpracováním a publikováním výsledků voleb a referend? (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečné	77	82	83	86	81	83	76	81	80
Zbytečné	13	10	10	9	12	11	18	12	13
Neví	10	8	7	5	7	6	6	7	7

Pozn.: Procenta ve sloupcích. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 16. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ zabýval sledováním vývoje populace ČR? (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečné	86	85	87	87	86	83	84	84	83
Zbytečné	7	9	9	9	9	12	11	12	11
Neví	7	6	4	4	5	5	5	4	6

Pozn.: Procenta ve sloupcích. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 17. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ zabýval sledováním ekonomického vývoje ČR? (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečné	80	78	78	80	78	78	78	81	79
Zbytečné	9	10	12	11	13	14	14	13	13
Neví	11	12	10	9	9	8	8	6	8

Pozn.: Procenta ve sloupcích. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 18. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ zabýval porovnáváním údajů o ČR s mezinárodním vývojem? (%) – časové srovnání

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečnou	76	73	72	73	71	71	74	72	73
Zbytečnou	10	13	14	14	17	17	16	19	16
Neví	14	14	14	13	12	12	10	9	11

Pozn.: Procenta ve sloupcích. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Tabulka 19. Je užitečné nebo zbytečné, aby se ČSÚ zabýval zveřejňováním a poskytováním zjištěných informací? (%) – časové srovnání

	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Užitečné	78	80	80	81
Zbytečné	13	13	14	11
Neví	9	7	6	8

Pozn.: Procenta ve sloupcí. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak ukazují výsledky od roku 2006 zachycené v tabulkách 14 až 18 a od roku 2013 v tabulce 19, oproti poslednímu šetření z prosince 2016 nedošlo u žádné z položek k žádnému statisticky významnému posunu.

Mínění o užitečnosti nebo zbytečnosti toho, aby se ČSÚ zabýval zkoumanými dílčími aktivitami, silně koreluje s názorem na užitečnost či zbytečnost ČSÚ pro Českou republiku a vykazuje i obdobné sociodemografické diference.

Ve všech případech přesvědčení o užitečnosti dílčích aktivit ČSÚ roste se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání a se zlepšujícím se subjektivním hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti. Stejně tak ve všech případech je mínění o užitečnosti výrazně silnější mezi dotázanými, kteří důvěřují ČSÚ, a respondenty, kteří se považují za dobře informované o náplni práce ČSÚ.

4. Vyhledávání informací ČSÚ

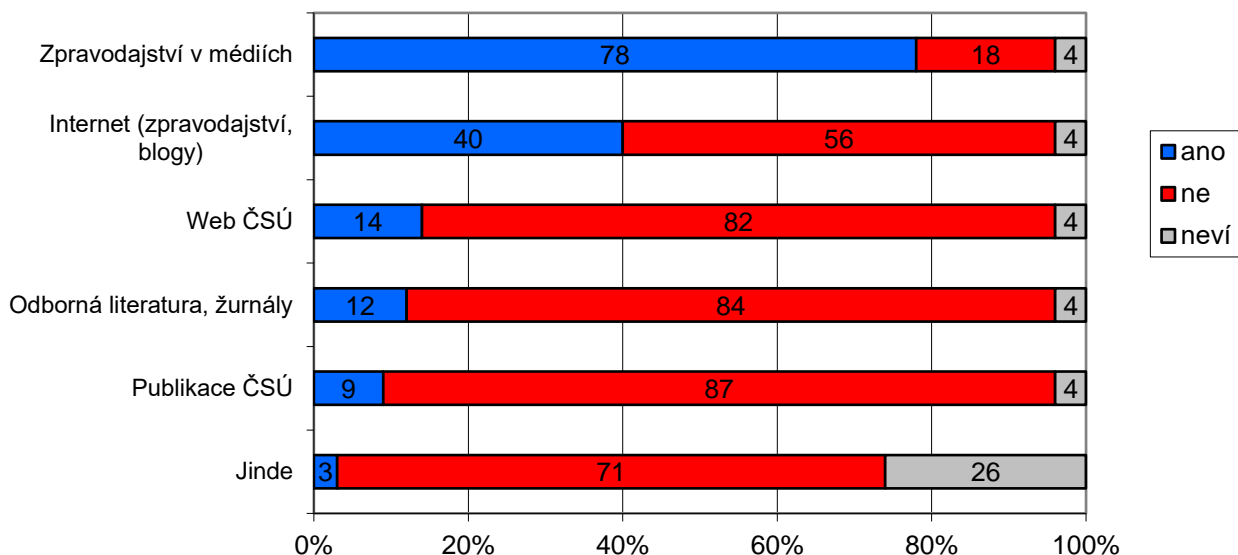
Shrnutí:

Výsledky šetření ukazují, že do styku s informacemi ČSÚ lidé přicházejí hlavně prostřednictvím klasických tištěných nebo elektronických médií, za nimiž s velkým odstupem následuje internet, jehož význam obecně i v konkrétní podobě webu ČSÚ v čase zvolna narůstá. Na samotných webových stránkách ČSÚ se s jeho informacemi podle vlastního vyjádření během uplynulých dvanácti měsíců setkalo 14 % občanů. Více než čtvrtina dotázaných uvedla, že alespoň občas aktivně vyhledává informace ČSÚ.

Následující tematický blok byl zaměřen na zjišťování toho, kde se česká veřejnost nejčastěji seznamuje s výsledky práce ČSÚ a zda, jak často a kde respondenti sami vyhledávají informace publikované ČSÚ.

Nejprve byla všem dotázaným položena otázka, kde se s informacemi Českého statistického úřadu v posledních 12 měsících setkávali (graf 29).⁷

Graf 29. Setkávání s informacemi ČSÚ v posledních 12 měsících (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Získané výsledky vcelku jednoznačně ukazují, že zdaleka nejčastěji se lidé setkávají s informacemi ČSÚ v rámci zpravodajství v médiích (78 %). Dvě pětiny (40 %) respondentů s informacemi ČSÚ podle vlastního vyjádření přišly do kontaktu na internetových zpravodajských serverech, webzinech, blozích a jiných stránkách.

Že se s informacemi ČSÚ setkala přímo na jeho webových stránkách, to v šetření uvedlo 14 % dotázaných, přičemž vesměs šlo o pravidelné a aktivní uživatele internetu, kteří se s informacemi ČSÚ setkali i jinde na internetu. Relativně častěji se přitom jednalo o lidi ve věku od 30 do 44 let, vysoce kvalifikované odborné nebo vedoucí pracovníky a z hlediska vzdělání o absolventy vysokých škol.

12 % oslovených uvedlo, že do kontaktu s informacemi ČSÚ v posledních 12 měsících přišlo prostřednictvím odborné literatury, vědeckých žurnálů a podobně, a 9 % pak tyto informace sledovalo přímo v publikacích vydávaných samotným ČSÚ. Mezi oběma těmito skupinami existuje poměrně významný průnik a stejně tak existuje významný průnik mezi publikacemi ČSÚ a webem ČSÚ, přičemž vždy se ve zvýšené míře jedná o ty, kdo informace ČSÚ sami aktivně a cíleně vyhledávají.

3 % respondentů pak podle svých slov přišla do styku s informacemi ČSÚ při jiných příležitostech či v jiných zdrojích. Vesměs přitom uváděli konkrétní odpovědi, jež by mohly být zahrnuty v některé ze zkoumaných

⁷ Znění otázky: „Kde jste se s informacemi Českého statistického úřadu v posledních 12 měsících setkával? Pro každý z následujících zdrojů uveďte, zda ano, či ne.

a) V rámci zpravodajství v médiích (televize, rozhlas, tisk),
e) na webu ČSÚ,
f) na internetu (zpravodajské portály, webziny, blogy apod.),
c) v publikacích ČSÚ,
g) v odborné literatuře, vědeckých žurnálech apod.,
d) jinde?“

Možnosti odpovědí:

- ano
- ne
- neví.

kategorií (především šlo o média), ale jednotlivě se objevovaly i skutečně jiné odpovědi, jako např. místní vývěsky, městský úřad, škola či knihovna.

Pro všechny zkoumané zdroje platí, že častěji do kontaktu s informacemi ČSÚ jejich prostřednictvím přicházeli lidé, kteří alespoň někdy vyhledávají tyto informace a kteří podle svého mínění vědí, čím se ČSÚ zabývá. Rovněž ve všech případech četnost kontaktů s informacemi ČSÚ roste spolu s nejvyšším stupněm dokončeného vzdělání a se zlepšující se životní úrovní domácnosti respondenta.

Podrobnější analýza dále ukazuje, že četnost kontaktu s informacemi ČSÚ v médiích je výrazně nižší u dotázaných ve věku do 30 let, studentů a nezaměstnaných.

Informace ČSÚ na internetu hojněji zaregistrovali lidé ve věku 30 až 44 let a vedoucí či vysoce kvalifikovaní odborní zaměstnanci, ženy v domácnosti. Informace ČSÚ z internetu naproti tomu méně čerpali lidé ve věku od šedesáti let výše, důchodci či nezaměstnaní.

Samotný web ČSÚ jako zdroj informací více zmiňovali lidé ve věku 30 až 44 let. Naopak méně často s informacemi ČSÚ touto cestou přicházeli studenti, dělníci a řemeslníci.

S publikacemi ČSÚ jako zdrojem informací méně často přicházeli do kontaktu lidé pracující v dělnických profesích.

Prostřednictvím odborné literatury, vědeckých žurnálů apod. se s informacemi ČSÚ poněkud častěji střetávali opět vysoce kvalifikovaní odborní nebo vedoucí pracovníci.

Tabulka 20. Setkávání s informacemi ČSÚ v posledních 12 měsících (%) – časové srovnání

	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
Zpravodajství v médiích	81	78	75	78
Internet (zpravodajství, blogy)	31	35	40	40
Web ČSÚ	10	13	15	14
Odborná literatura, žurnály	9	10	11	12
Publikace ČSÚ	6	7	8	9
Jinde	2	2	2	3

Pozn.: Údaje představují podíl odpovědí „ano“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Jak ukazuje tabulka 20, která nabízí srovnání aktuálních výsledků odpovědí na otázku, kde se v průběhu posledních 12 měsíců lidé setkali s informacemi ČSÚ, oproti výzkumům z prosince 2013, listopadu 2015 a prosince 2016, za poslední rok v této otázce nenastal žádný významný posun. V delším pohledu obecně posiluje význam internetu (nárůst o 9 procentních bodů proti roku 2013) i samotného webu ČSÚ (nárůst o 4 procentní body od roku 2013).

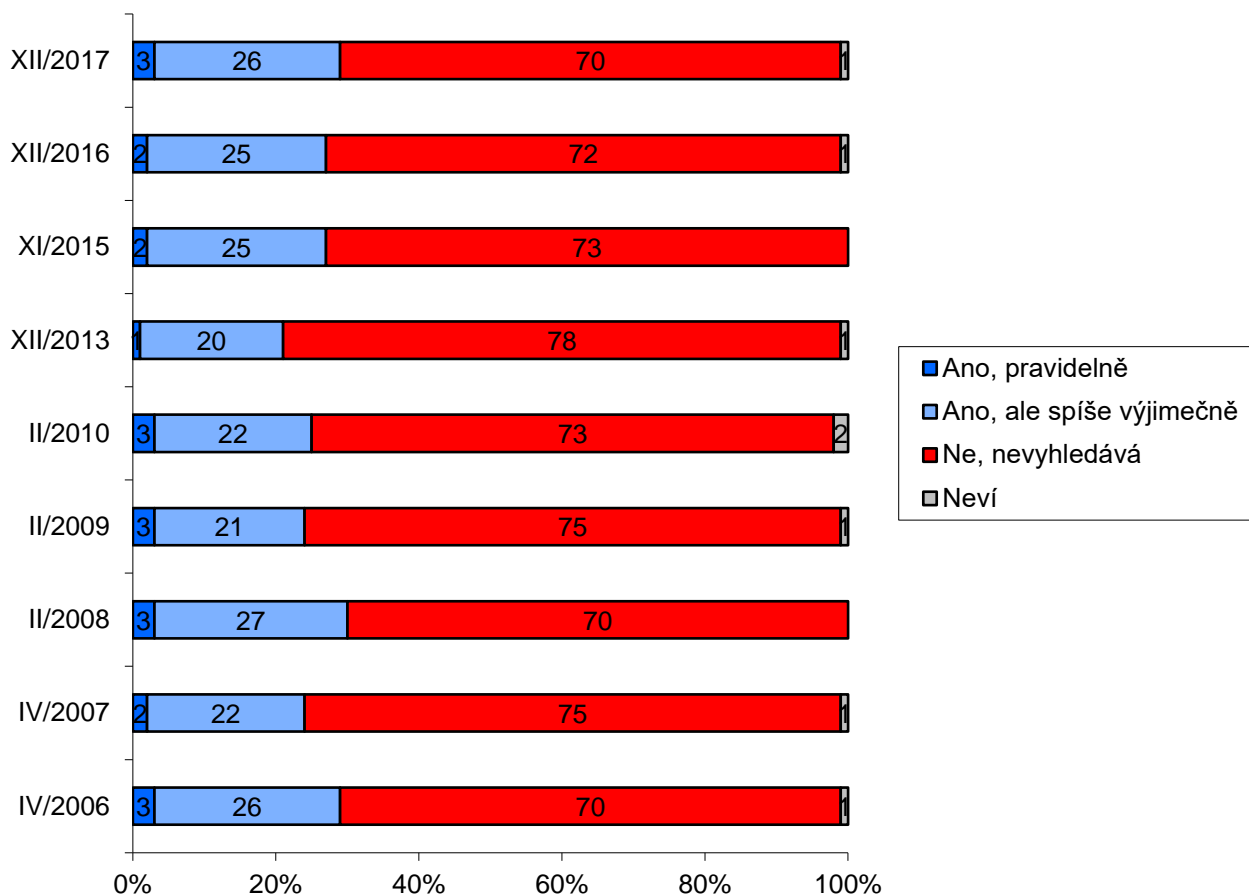
Další otázka zjišťovala, zda a jak často respondenti sami vyhledávají informace poskytované ČSÚ (viz graf 30).⁸ Ze získaných dat vyplývá, že informace ČSÚ aktivně vyhledává o málo více než čtvrtina (29 %) dotázaných, přičemž 3 % tak činí pravidelně a 26 % příležitostně. 70 % oslovených naopak podle vlastního vyjádření tyto informace aktivně vůbec nevyhledává, 1 % uvedlo, že neví. V porovnání s posledním srovnatelným šetřením z prosince roku 2016 nedošlo k žádné statisticky významné změně. Proti roku 2013 se pak podíl těch, kdo alespoň občas aktivně vyhledávají informace ČSÚ, zřetelně (o 8 procentních bodů) zvýšil a naopak o 8 procentních bodů poklesl podíl těch, kdo podle svého vyjádření informace ČSÚ aktivně nevyhledávají. Tímto posunem se ovšem situace pouze vrátila ke stavu, v němž se zhruba nacházela v roce 2008 či 2006.

⁸ Znění otázky: „Vyhledáváte někdy informace poskytované Českým statistickým úřadem?“

Možnosti odpovědí:

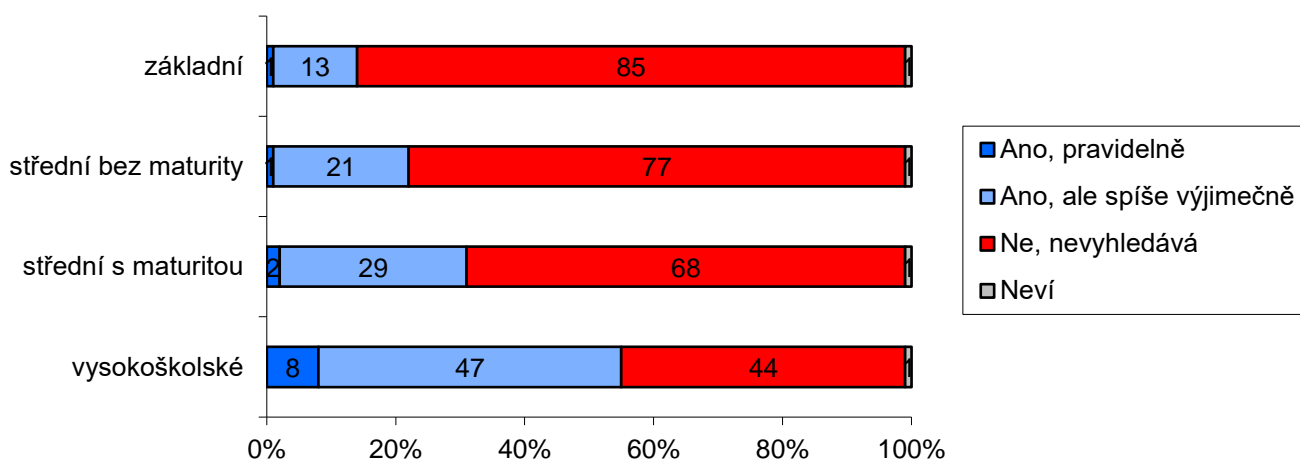
- ano, pravidelně
- ano, ale spíše výjimečně
- ne, nevyhledáváte je
- neví.

Graf 30. Vyhledávání informací ČSÚ (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Graf 31. Vyhledávání informací ČSÚ podle nejvyššího stupně dokončeného vzdělání (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Podíl aktivně vyhledávajících informace ČSÚ výrazně narůstá s nejvyšším stupněm ukončeného vzdělání, jak ukazuje graf 31, a zvyšuje se i se zlepšujícím se subjektivním hodnocením životní úrovně domácnosti respondenta.

Aktivnějšími vyhledavači informací jsou dále lidé ve věku od 30 do 59 let, vedoucí či vysoce kvalifikovaní odborní pracovníci, nižší odborní pracovníci, lidé důvěřující ČSÚ, ti, kdo jsou podle vlastního vyjádření velmi přesně informováni o tom, čím se ČSÚ zabývá, a lidé, kteří ČSÚ považují za „rozhodně užitečnou“ instituci pro ČR. K těm, kdo informace ČSÚ naopak sami aktivně nevyhledávají, častěji patří mladí ve věku 15 až 19 let, studenti a lidé pracující v nekvalifikovaných nebo polokvalifikovaných dělnických profesích.

5. Názory na charakter informací a služeb poskytovaných ČSÚ

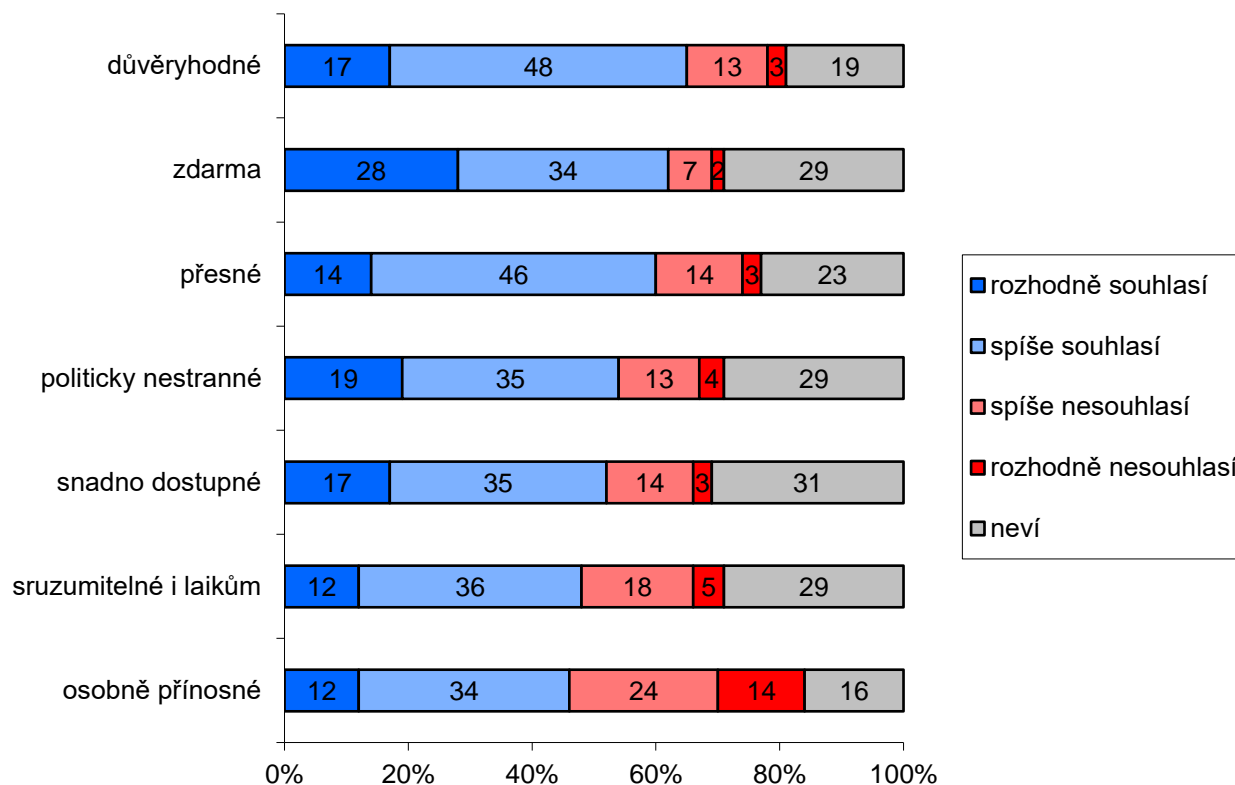
Shrnutí:

Většina občanů považuje informace poskytované ČSÚ za důvěryhodné, přesné a politicky nestranné. V otázce, zda zveřejňování informací ČSÚ podléhá vlivu politické nebo ekonomické situace, však šetření ukázalo značnou nejednotnost a nejistotu, která postihuje i ty, kdo mají s ČSÚ a jeho informacemi větší zkušenosti a kdo k ČSÚ přistupují ve zvýšené míře pozitivně jako k důvěryhodné a užitečné instituci. To, že ČSÚ svoje informace poskytuje zdarma, ví či správně odhaduje třípětinová většina oslovených, zatímco opačné mínění vyjádřila jen desetina respondentů při značně vysokém (29 %) podílu nerozhodných odpovědí. Snadná dostupnost informací ČSÚ, kterou potvrzuje 52 % dotázaných, pak kromě jiného souvisí s používáním internetu, jehož uživatelé hodnotí situaci v tomto směru příznivěji. Přibližně tři čtvrtiny občanů vnímají ČSÚ jako odbornou instituci.

Poslední tematický blok byl zaměřen na různé aspekty hodnocení informací a služeb poskytovaných ČSÚ. Jedna z otázek se prostřednictvím baterie výroků, s nimiž respondenti vyjadřovali souhlas nebo nesouhlas, podrobněji věnovala hodnocení výstupů ČSÚ. Další otázka pak zjišťovala, zda si lidé myslí, že ČSÚ zveřejňuje své informace zcela nezávisle na tom, jaká je momentální politická či ekonomická situace. Závěrečná otázka mapovala image Českého statistického úřadu coby odborné instituce.

Respondentům byla nejprve předložena baterie výroků týkajících se výstupů poskytovaných ČSÚ (viz graf 32).⁹

Graf 32. Informace poskytované ČSÚ jsou... (%)

Pozn.: Seřazeno podle součtu odpovědí „rozhodně souhlasí“ a „spíše souhlasí“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Jak ukazují výsledky zachycené v grafu 32, u všech sledovaných položek poměrně jednoznačně převažoval souhlas s příslušným výrokem nad nesouhlasem, i když zároveň se zde objevovaly značně vysoké podíly odpovědí „neví“, které se pohybovaly v intervalu od zhruba jedné šestiny do téměř třetiny v rámci celého souboru dotázaných. Relativně nejvyšší podíl souhlasu byl přitom zaznamenán v případě výroku označujícího

⁹ Znění otázky: „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky o výstupech Českého statistického úřadu?“

- Své informace ČSÚ poskytuje zdarma.
- Informace zveřejňované ČSÚ jsou snadno dostupné.
- Informace ČSÚ jsou politicky nestranné.
- Informace ČSÚ jsou přesné.
- Informace ČSÚ jsou důvěryhodné.
- Informace ČSÚ jsou pro mě přínosné.
- Výstupy ČSÚ jsou srozumitelné i pro laiky.

Možnosti odpovědí:

- rozhodně souhlasí
- spíše souhlasí
- spíše nesouhlasí
- rozhodně nesouhlasí
- neví.

informace ČSÚ za důvěryhodné, což v součtu obou variant odpovědí učinilo 65 % respondentů. Naopak nesouhlas s tímto výrokem uvedlo 16 % oslovených. Srovnatelná, více než třipětinová většina vyjádřila souhlas i s výrokem, že ČSÚ své informace poskytuje zdarma (62 % souhlas, 9 % nesouhlas), přičemž zde byl zaznamenán zdaleka nejvyšší podíl rozhodně souhlasících (28 %). Jen o trochu nižší podíl souhlasu (60 %) s podílem nesouhlasících 17 % šetření zaznamenalo v případě výroku, že informace poskytované ČSÚ jsou přesné. Nadpoloviční většina (54 %) při šestinovém (17 %) podílu opačného mínění souhlasila i s tím, že informace poskytované ČSÚ jsou politicky nestranné. Jen nepatrně menší část dotázaných (52 %) vyjádřila souhlas též v případě tvrzení, že informace ČSÚ jsou snadno dostupné, což naopak odmítlo 17 % respondentů. S tvrzením označujícím výstupy ČSÚ za srozumitelné i laikům souhlasila necelá polovina (48 %) občanů, naopak 23 % informace poskytované ČSÚ nepovažuje za srozumitelné pro laiky. Méně než polovina (46 %) respondentů považuje informace ČSÚ za pro ně osobně přínosné, necelé dvě pětiny (38 %) je naopak jako pro sebe osobně prospěšné neshledávají.

U všech výroků podíl souhlasu roste se stupněm dosaženého vzdělání. Totéž platí i z hlediska třídění podle subjektivního hodnocení životní úrovně vlastní domácnosti. Z hlediska současného zaměstnání vysoce kvalifikovaní odborníci nebo vedoucí pracovníci a nižší odborní pracovníci častěji souhlasili s výrokem, že informace ČSÚ jsou snadno dostupné. Ženy na mateřské či v domácnosti častěji vyjadřovaly rozhodný souhlas s tím, že informace ČSÚ jsou zdarma.

Z provedených analýz dále vyplynulo, že u všech výroků výrazně vyšší podíl souhlasu vykazují dotázaní, kteří ČSÚ důvěřují, kteří se považují za dobře informované, pokud jde o to, čím se ČSÚ zabývá,¹⁰ kteří ČSÚ považují za instituci užitečnou pro ČR, kteří alespoň občas aktivně vyhledávají informace ČSÚ a kteří ČSÚ „rozhodně“ považují za odbornou instituci. U všech položek vyšší míru souhlasu projevovali uživatelé internetu.

Tabulka 21. Informace poskytované ČSÚ jsou... (%) - časové srovnání

	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
důvěryhodné	62/18	64/18	63/18	65/16
zdarma	57/13	55/14	62/10	62/9
přesné	56/21	59/21	56/22	60/17
politicky nestranné	52/18	53/21	54/20	54/17
snadno dostupné	48/19	50/21	56/15	52/17
srozumitelné i laikům	47/22	51/24	52/22	48/23
osobně přínosné	42/40	49/37	46/38	46/38

Pozn.: Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně souhlasí“ + „spíše souhlasí“/„rozhodně nesouhlasí“ + „spíše nesouhlasí“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

Z časového srovnání, které nabízí tabulka 21, vyplývá, že oproti roku 2016 se zvýšil podíl souhlasu s tím, že informace ČSÚ jsou přesné (o 4 procentní body při poklesu nesouhlasu o 5 procentních bodů), naopak pokles podílu souhlasu byl zaznamenán u snadné dostupnosti a srozumitelnosti i pro laiky informací ČSÚ (shodně o 4 procentní body).

Další otázka zjišťovala mínění veřejnosti o tom, zda ČSÚ svoje informace uveřejňuje zcela nezávisle na momentální politické či ekonomické situaci (viz graf 33).¹¹

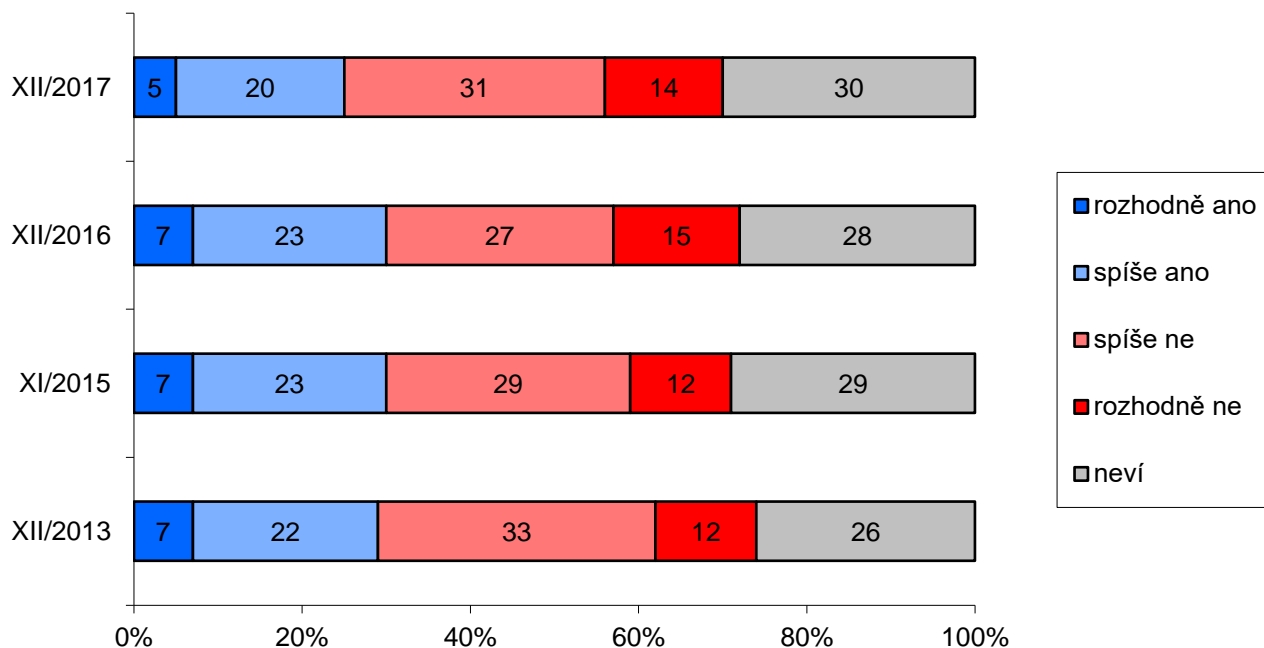
¹⁰ S tím koresponduje i to, že u všech výroků velmi výrazně roste podíl souhlasu spolu s počtem správných odpovědí na otázky testující povědomí o náplni činnosti ČSÚ.

¹¹ Znění otázky: „Má podle Vás aktuální politická nebo ekonomická situace nějaký vliv na to, zda ČSÚ zveřejní své informace?“

Možnosti odpovědí:

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne
- neví, nedokáže posoudit.

Graf 33. Má aktuální politická nebo ekonomická situace vliv na to, zda ČSÚ zveřejní své informace? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Získané výsledky naznačují, že názory veřejnosti na to, zda ČSÚ zveřejňuje své informace bez ohledu na momentální politické či ekonomické okolnosti, nejsou příliš jednoznačně vyhraněné. Nesouhlas s tím, že aktuální politická nebo ekonomická situace má jakýkoli vliv na zveřejňování informací ČSÚ, sice výrazně převážil nad opačným míněním, a to v poměru 45 % k 25 %, ale sám o sobě zůstal zřetelně pod hladinou jedné poloviny, přičemž tři z deseti (30 %) respondentů v odpovědi na příslušnou otázku uvedli, že neví. V porovnání s rokem 2016 se přitom podíl souhlasu s tím, že aktuální politická nebo ekonomická situace má jakýkoli vliv na zveřejňování informací ČSÚ, snížil o 5 procentních bodů.

Podrobnější analýza podle základních sociodemografických znaků přitom ukázala mírný nárůst nesouhlasu se zvyšujícím se stupněm nejvyššího dokončeného vzdělání a s rostoucím počtem správných odpovědí na otázky ohledně toho, čím se ČSÚ zabývá. Častěji nesouhlas vyjadřovali dotázaní, kteří ČSÚ důvěřují.

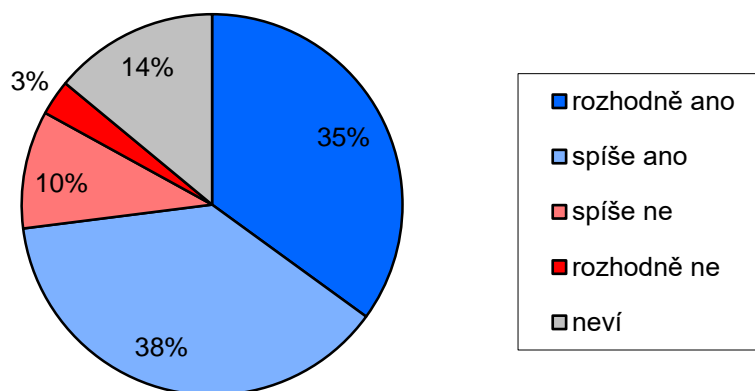
Poslední otázka byla zaměřena na to, zda se respondenti domnívají, že Český statistický úřad je odbornou institucí (viz graf 34 a tabulku 22).¹²

¹² Znění otázky: „Je podle Vás Český statistický úřad odbornou institucí?“

Možnosti odpovědí:

- rozhodně ano
- spíše ano
- spíše ne
- rozhodně ne
- neví, nedokáže posoudit.

Graf 34. Je Český statistický úřad odbornou institucí? (%)

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost 2. – 17. 12. 2017, 1049 respondentů starších 15 let, osobní rozhovor.

Tabulka 22. Je Český statistický úřad odbornou institucí? (%)

	IV/2006	IV/2007	II/2008	II/2009	II/2010	XII/2013	XI/2015	XII/2016	XII/2017
ano	80	78	81	80	79	79	75	76	73
ne	7	6	7	6	7	10	13	12	13
neví	13	16	12	14	14	11	12	12	14

Pozn.: Procenta ve sloupci. Údaje představují součty podílů odpovědí „rozhodně“ a „spíše“.

Zdroj: CVVM SOÚ AV ČR, v.v.i., Naše společnost.

V otázce odbornosti ČSÚ zastává veřejnost poměrně konsenzuální stanovisko. Téměř tři čtvrtiny (73 %) respondentů vyjádřily názor, že Český statistický úřad je odbornou institucí (35 % zvolilo odpověď „rozhodně ano“ a 38 % „spíše ano“). Pouze 13 % oslovených se kloní k názoru, že ČSÚ odbornou institucí není (3 % „rozhodně ne“, 10 % „spíše ne“). 14 % dotázaných nedokázalo na položenou otázku odpovědět. Od předchozího výzkumu z roku 2016 se hodnocení odbornosti ČSÚ významně nezměnilo, v minulosti býval podíl názoru, že ČSÚ je odbornou institucí, poněkud vyšší s tím, že se pohyboval na úrovni zhruba čtyř pětin. Oproti létům 2006 až 2010, jak ukazuje tabulka 22, se zvýšil podíl těch, kdo s tezí o odbornosti ČSÚ nesouhlasí.

Souhlas s tím, že ČSÚ je odbornou institucí, narůstá s dosaženým vzděláním a se zlepšujícím se hodnocením životní úrovně vlastní domácnosti. Jako relativně vyšší byl zaznamenán mezi těmi, kdo důvěřují ČSÚ, kdo jsou informováni o náplni jeho činnosti, kdo ČSÚ považují za užitečnou instituci pro ČR a kdo aktivně vyhledávají jeho informace.

6. Závěr

Výzkum celkově ukázal, že obraz Českého statistického úřadu u české veřejnosti je většinou příznivý. ČSÚ se stabilně těší převažující a v kontextu hodnocení jiných institucí poměrně vysoké důvěře při nevelkém podílu explicitně nedůvěřujících v celé populaci. Je zcela jednoznačně považován za odbornou a užitečnou instituci s tím, že informace, které publikuje, většina lidí pokládá za důvěryhodné, přesné a politicky neutrální. Do značné míry i v souvislosti s posledním zmíněným aspektem si však lidé na druhou stranu nejsou příliš jisti tím, zda zveřejňování informací ČSÚ nepodléhá vlivu momentální politické nebo ekonomické situace, i když v aktuálním výzkumu souhlas s tezí o takovém vlivu mírně poklesl.

Většina veřejnosti má rovněž alespoň rámcovou, byť většinou mlhavou a v některých aspektech zkreslenou představu o tom, čím se ČSÚ zabývá v rámci své pracovní náplně. Nejčastěji jej spojuje se zjišťováním počtu obyvatel a se sčítáním lidí, domů a bytů, v o něco menší míře pak, avšak stále velmi výraznou většinou, rovněž se zpracováváním výsledků voleb, monitorováním ekonomického vývoje a zveřejňováním zjištěných informací i komparací českých dat s mezinárodními statistikami. Poměrně rozšířeným omylem je ovšem spojování ČSÚ s předvolebními průzkumy.

S výstupy ČSÚ se česká veřejnost setkává většinou pasivně prostřednictvím médií, ale více než čtvrtina alespoň někdy podle vlastního vyjádření vyhledává informace ČSÚ aktivně. V uplynulých letech je přitom patrný posun v tom, že lidé se s informacemi ČSÚ častěji setkávají na internetu.

Podrobnější analýzy v případě jednotlivých otázek ukázaly, že vnímání a znalosti, stejně jako aktivní přístup k ČSÚ a informacím, jež publikuje, se ve větší či menší míře diferencují především podle vzdělání, když zejména vysokoškolsky vzdělaní lidé patří k těm, kteří s výstupy ČSÚ přicházejí častěji do kontaktu a kteří tyto výstupy i samotný úřad hodnotí výše.

TECHNICKÉ PARAMETRY VÝZKUMU

Název výzkumu:	Obraz Českého statistického úřadu u české veřejnosti 2017
Zadavatel:	Český statistický úřad
Realizátor:	Centrum pro výzkumu veřejného mínění, Sociologický ústav AV ČR, v.v.i.
Termín terénního šetření:	2. – 17. prosince 2017
Výběr respondentů:	Kvótní výběr
Kvótní znaky:	Kraj (NUTS 3), velikost místa bydliště, pohlaví, věk, vzdělání
Zdroj dat pro kvótní výběr:	Český statistický úřad (Sčítání lidu, domů a bytů 2011)
Velikost výběru:	1230
Počet dotázaných:	1049
Počet tazatelů:	225
Reprezentativita:	Obyvatelstvo ČR ve věku od 15 let
Vážení:	Nevážno
Metoda sběru dat:	Osobní rozhovor tazatele s respondentem – kombinace dotazování PAPI (58 %) a CAPI (42 %)

STRUKTURA VÝBĚROVÉHO SOUBORU

	Rozložení obyvatelstva ČR		Výběrový soubor	
	rel.	abs.	rel.	
CELÝ SOUBOR	100,0	1049	100,0	
POHLAVÍ				
Muži	48,5	514	49,0	
Ženy	51,5	535	51,0	
VĚK				
15 - 19 let	6,5	71	6,8	
20 - 29 let	15,6	172	16,5	
30 - 44 let	27,5	290	27,7	
45 - 59 let	23,6	251	24,0	
60 a více let	26,8	261	25,0	
VZDĚLÁNÍ				
Základní	18,6	183	17,4	
Střední bez maturity	34,9	359	34,3	
Střední s maturitou	31,8	339	32,3	
Vysokoškolské	14,7	168	16,0	
VELIKOST MÍSTA BYDLIŠTĚ				
do 799 obyvatel	13,8	86	8,2	
800 - 1999 obyvatel	12,6	167	15,8	
2000 - 4999 obyvatel	11,6	112	10,7	
5000 - 14999 obyvatel	13,9	144	13,7	
15000 - 29999 obyvatel	10,4	156	14,9	
30000 - 79999 obyvatel	11,4	116	11,1	
80000 - 999999 obyvatel	13,8	136	13,0	
1000000 a více obyvatel	12,5	132	12,6	
KRAJE				
Praha	12,5	132	12,6	
Středočeský	12,2	131	12,5	
Jihočeský	6,0	79	7,5	
Plzeňský	5,5	46	4,4	
Karlovarský	2,8	26	2,5	
Ústecký	7,7	94	9,0	
Liberecký	4,1	31	3,0	
Královehradecký	5,2	54	5,1	
Pardubický	4,9	54	5,1	
Vysočina	4,8	50	4,8	
Jihomoravský	11,2	104	9,9	
Olomoucký	6,0	54	5,1	
Zlínský	5,6	68	6,5	
Moravskoslezský	11,5	126	12,0	

Pozn.: Možný rozdíl mezi celkovým počtem dotázaných a součtem dotazníků v jednotlivých kvótních znacích je způsoben nezodpovězením otázek.

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU PI.1

PI.1 "Řekněte prosím, důvěřujete

ROZHODNĚ DŮVĚŘUJE	SPÍŠE DŮVĚŘUJE	SPÍŠE NEDŮVĚŘUJE	ROZHODNĚ NEDŮVĚŘUJE	NEVÍ	
1	2	3	4	9	
a) Prezidentovi republiky,			1 2 3 4 9		
b) Vládě ČR,			1 2 3 4 9		
c) Poslanecké sněmovně ČR,			1 2 3 4 9		
d) Senátu ČR,			1 2 3 4 9		
e) svému krajskému zastupitelstvu,			1 2 3 4 9		
f) svému obecnímu zastupitelstvu,			1 2 3 4 9		
p) starostovi vaší obce či městské části,			1 2 3 4 9		
q) hejtmanovi vašeho kraje (primátorovi, pokud žijete v Praze),			1 2 3 4 9		
g) Veřejnému ochránci práv (ombudsmanovi),			1 2 3 4 9		
h) Ústavnímu soudu,			1 2 3 4 9		
i) Nejvyššímu kontrolnímu úřadu,			1 2 3 4 9		
j) Českému statistickému úřadu,			1 2 3 4 9		
k) České národní bance,			1 2 3 4 9		
l) Úřadu pro ochranu osobních údajů?"			1 2 3 4 9		

„Dále nás zajímají Vaše názory na Český statistický úřad (ČSÚ).“

Q.1 „Víte, čím se zabývá Český statistický úřad?“

Ano, víte to velmi přesně, 1
 spíše jen tušíte, 2
 nebo nevíte, čím se zabývá?“ 3

Q.16 „Jakou činností nebo činnostmi se podle Vás zabývá ČSÚ? Buďte, prosím, konkrétní, můžete uvést více odpovědí.“

- a)
- b)
- c)

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU Q.2

Q.2 „Jsou, nebo nejsou podle Vás náplní práce Českého statistického úřadu následující činnosti?“

ANO, JE NÁPLNÍ PRÁCE ČSÚ	NE, NENÍ NÁPLNÍ PRÁCE ČSÚ	NEVÍ
1	2	9
a) Sčítání lidí, domů a bytů.		1 2 9
b) Zpracování výsledků voleb.		1 2 9
c) Zjišťování počtu obyvatel České republiky.		1 2 9
d) Zjišťování informací o ekonomickém vývoji ČR.		1 2 9
h) Zveřejňování a poskytování zjištěných informací.		1 2 9
f) Porovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem.		1 2 9
g) Zveřejňování individuálních údajů za jednotlivé podniky.		1 2 9
i) Stanovování kurzu koruny.		1 2 9
j) Provádění předvolebních průzkumů.“		1 2 9

Q.4 „Je podle Vás Český statistický úřad pro Českou republiku užitečnou, nebo zbytečnou institucí?“

Rozhodně užitečnou,	1	
spíše užitečnou,	2	
spíše zbytečnou,	3	
rozhodně zbytečnou.“	4	<input type="text"/>
NEVÍ, NEDOKÁŽE POSOUDIT	9	<input type="text"/>

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU Q.5

Q.5 „Je podle Vás užitečné, nebo zbytečné, aby se Český statistický úřad věnoval...“

ROZHODNĚ UŽITEČNÉ	SPÍŠE UŽITEČNÉ	SPÍŠE ZBYTEČNÉ	ROZHODNĚ ZBYTEČNÉ	NEVÍ
1	2	3	4	9
a) Sčítání lidí, domů a bytů.				1 2 3 4 9
b) Zpracování a publikování výsledků voleb a referenda.				1 2 3 4 9
c) Sledování vývoje populace České republiky.				1 2 3 4 9
d) Sledování ekonomického vývoje České republiky.				1 2 3 4 9
g) Zveřejňování a poskytování zjištěných informací.				1 2 3 4 9
f) Porovnávání údajů o ČR s mezinárodním vývojem.“				1 2 3 4 9

POKYN: PODEJTE DOTÁZANÉMU KARTU Q.14**Q.14 „Souhlasíte, nebo nesouhlasíte s následujícími výroky o výstupech Českého statistického úřadu?“**

ROZHODNĚ SOUHLASÍ	SPÍŠE SOUHLASÍ	SPÍŠE NESOUHLASÍ	ROZHODNĚ NESOUHLASÍ	NEVÍ	
1	2	3	4	9	
a) Své informace ČSÚ poskytuje zdarma.			1 2 3 4 9		
b) Informace zveřejňované ČSÚ jsou snadno dostupné.			1 2 3 4 9		
c) Informace ČSÚ jsou politicky nestranné.			1 2 3 4 9		
d) Informace ČSÚ jsou přesné.			1 2 3 4 9		
e) Informace ČSÚ jsou důvěryhodné.			1 2 3 4 9		
f) Informace ČSÚ jsou pro mě přínosné.			1 2 3 4 9		
g) Výstupy ČSÚ jsou srozumitelné i pro laiky.“			1 2 3 4 9		

Q.6 „Kde jste se s informacemi Českého statistického úřadu v posledních 12 měsících setkával? Pro každý z následujících zdrojů uveďte, zda ano, či ne.“

ANO	NE	NEVÍ	
1	2	9	
a) V rámci zpravodajství v médiích (televize, rozhlas, tisk),		1 2 9	
e) na webu ČSÚ,		1 2 9	
f) na internetu (zpravodajské portály, webziny, blogy apod.),		1 2 9	
c) v publikacích ČSÚ,		1 2 9	
g) v odborné literatuře, vědeckých žurnálech apod.,		1 2 9	
d) jinde?“ UVEĎTE KDE:.....		1 2 9	

Q.7 „Vyhledáváte někdy informace poskytované Českým statistickým úřadem?“

Ano, pravidelně,	1	
ano, ale spíše výjimečně,	2	
ne, nevyhledáváte je?“	3	<input type="text"/>
NEVÍ	9	<input type="text"/>

Q.15 „Má podle Vás aktuální politická nebo ekonomická situace nějaký vliv na to, zda ČSÚ zveřejní své informace?“

Rozhodně ano,	1	
spíše ano,	2	
spíše ne,	3	
rozhodně ne.“	4	<input type="text"/>
NEVÍ, NEDOKÁŽE POSOUDIT	9	<input type="text"/>

Q.13 „Je podle Vás Český statistický úřad odbornou institucí?“

Rozhodně ano,	1	
spíše ano,	2	
spíše ne,	3	
rozhodně ne.“	4	<input type="text"/>
NEVÍ, NEDOKÁŽE POSOUDIT	9	<input type="text"/>